БЕДОР ЎЙ

Биз XXI аср бўсағасида турибмиз, биз янги буюк ишлар олдида турибмиз. Сиз билан бизнинг вазифамиз давр олдимизга қўяётган барча талабларга муносиб жавоб қайтаришдир. Истиқболимизни аниқ ва равшан тасаввур этиб, халқимизга таянч ва фаровон турмушни таъминлашдир, жаҳон майдонида ўзимизга муносиб ўрин эгаллаб олишдир.

Ислом КАРИМОВ

МУСТАҚИЛЛИК 8 ЙИЛ ИЧИДА

ИСТИҚЛОЛ БАЙРАМИГА 76 КУН ҚОЛДИ!

✓ **1992 ЙИЛ 23 МАРТ.** Ўзбекистон Республикаси Халқаро Олимпия комитетига аъзо бўлди.

✓ **1992 ЙИЛ 27 МАРТ.** Ўзбекистон Республикаси Президенти Рўза Ҳайити ва Қурбон Ҳайити кунларини дам олиш куни деб эълон қилиш тўғрисидаги Фармонни имзолади.

✓ **1992 ЙИЛ 27 АПРЕЛЬ.** Ўзбекистон Республикаси Оврупо Тикланиш ва Тараққиёт банки (ОТТБ)га аъзо этиб қабул қилинди.

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 17 июнь пайшанба

Сотувда эркин нархда

№ 119 (2157)

«ҒАЛЛА-99»

ҲОВУЧЛАРДА ЖИЛВАЛАНАР ДОН

КОНИМЕХ ВА ҚИЗИЛТЕПАЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Навоий вилояти ғаллакорлари бирин-кетин зафар маррасига етиб келмоқдалар. Қоракўлчиликка ихтисослашган Конимех тумани меҳнаткашлари Қизилқумдаги суғорилиб экиладиган майдонлардан омилкорлик билан фойдаланишмоқда. Улар ўтган йилнинг кузида 1850 гектар майдонга «Санзар-4», «Санзар-8», «Юна», «Скифьянка» уруғлари экиб, ғалладан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Бешта ўрим-йиғим комбайни, шу жумладан «Кейс» машинасидан иккитаси жалб этилиб, бир ҳафта ичида давлатга дон сотиш шартнома режаси уддаланди. Давлат қабул пунктларига 4,5 минг тоннага яқин дон топширилди. Ҳосилдорлик ўртача 47,5 центнерга етди. Конимехликлар режага нисбатан икки ҳисса кўп ҳосил олишни режалаштирмоқда.

Қизилтепа тумани ғаллакорларининг меҳнатига «Кейс»лар барака киритди. Шу кунгача 9630 гектар майдондаги ғаллазорнинг 5240 гектари ўриб-йиғиб олинди. Қизилтепаликлар давлатга 19,5 минг тонна дон сотдилар. Улар ялпи хирмонни 30 минг тоннага етказишга бел боғлаганлар.

Ҳосилдан бўшаган майдонларга такрорий экинлар экиш ҳар иккала туманда ҳам уюшқоқлик билан бошлаб юборилди.

П. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қарши туманидаги «Чорагил» ширкат хўжалиги илгари тўла пахтачиликка ихтисослашган эди.

Бугунги кунда улар ғаллачиликнинг ҳам ҳадисини олишди. Хўжалик ғаллазорларининг биологик таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, ҳар гектар майдондан режадагидан 5-6 центнер кўп ҳосил олиниши мумкин. 800 гектарлик ғаллазорда айни вақтда турли хил русумдаги комбайнлар бетиним «сузиб» юрибди.

СУРАТЛАРДА:
бункердан — хирмонга; тажрибали комбайнчи Отамурод Тоғаев ҳар куни 25 гектардан ғалла ўрмоқда.

Ш. ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

СИР СОҲИЛИНИНГ ҒАЛЛАСИ

Фарғона вилояти хўжаликларида ғалла ўрими тобора қизғин тус олмоқда. Дастлабки хушхабарлар ҳам келиб турибди. Ғалла ҳосили Сирдарё соҳилларида деҳқончилик қилаётган Бешариқ туман хўжаликлараро бўрдоқичилик корхонаси далаларида, айниқса, мўл бўлди. Ғаллазорларнинг ҳаммаси ижарачиларга берилган. Ижарачиларга тегишли далаларни бирин-кетин комбайнлар оралаяпти. Мавсумнинг дастлабки куниёқ Қобилжон Жўраев, Салимахон Очилова сингари пудратчиларнинг ғаллазорларидан ўриб-янчиб олинган ҳосил давлат буюртмасини ошириб бажаришдан ташқари, пудратчиларнинг барча сарф харажатларини қоплаб, келгуси йил ҳосили учун уруғлик жамғаришга ҳам етди.

Ғаллакорлар билан ёнма-ён меҳнат қилаётган «Намуна» ширкатлар уюшмасининг Худойберди Пирматов, Аъзамбой Абдусатторов сингари ижарачиларнинг ҳам юзи ёруғ бўлди. Элеваторларга тушган, ижарачилар омборини тўлдирган ҳосил чўғи аввалги йилларга нисбатан анча салмоқли эканлигини алоҳида таъкидлаш керак.

Туманда мавсумни қисқа муддатларда, ҳосилни нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш учун барча тадбирлар кўрилаяпти. Бу йил тажриба тариқасида ташкил этилган ҳаракатдаги гуруҳ қайси майдонда ҳосил тўла пишиб етилганлигини аниқлаб, хулоса қилиб боргандан сўнг комбайнлар ишга киришаяпти.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯНГИ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ

Президентимиз Олий Мажлиснинг XIV сессиясида янги замон кадрларини тарбиялаб етиштириш билан узвий боғлиқ равишда таълим соҳасидагиислоҳотларни янада чуқурлаштириш масаласига давлат ва халқ эътиборини қаратди. Шу муносабат билан академик лицейлар ва коллежларни ривожлантириш муаммолари устида алоҳида тўхталдилар.

Дарҳақиқат, Истиқлол даврида Ўзбекистоннинг таълим соҳасида туб ўзгаришлар юз берди. Масалан, касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар каби тамомила янги таълим муассасалари пайдо бўлди. Бу ерда шуни айтиш керакки, янгилик фақат юқорида тилга олинган ўқув даргоҳларининг номидагина эмас. Янгилик — том маънода, моҳиятда, бу ўқув юртлари олдига замон қўяётган янги талаблар ҳамда вазифалардадир.

XXI аср сари

Касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар Президентимиз ташаббуси билан таълим соҳасида бошланган ва тобора чуқурлашаётган улкан ўзгаришларнинг фарзандларидир. Улар мамлакатимизда ўрта-махсус таълимни янги босқичга кўтариш мақсадларидан туғилган ва шу мақсадларни рўёбга чиқаришга даъват этилган.

Маълумки, собиқ шўролар даврида ўрта умумий таълим XI йиллик муддатга белгиланган эди. Айтиш керакки, у даврда 9 йиллик таълим мажбурий ҳисобланса-да, лекин кейинги икки йиллик таълим ўлда-жўлда эди. Шундай қилиб, таълимда узвийлик, ворисийлик йўқ эди. Ўқувчи 9-синфни битиргач, ўз ихтиёри ўзида бўлиб қолар, уларнинг кейинги тақдири билан жамият ҳам, давлат ҳам қизиқмасди. Бу эса улғайиб келаётган ёш авлоднинг ижтимоий-маънавий тарбиясига нохуш таъсир кўрсатар, гоҳида оғир асоратларга олиб келарди.

Мустақиллик йилларида Президентимиз ёшлар тарбиясидаги бундай мураккаб аҳволни кескин ўзгартириш вазифасини давлат ва халқ олдига вазифа қилиб қўйди. Шу тариқа, янги таълим концепциясига кўра, 12 йиллик (9+3) узлуксиз таълимга ўтилмоқда. Яъни, ўқувчилар 9-синфни тамомлаганларидан кейин, албатта, касб-ҳунар коллежларида ва академик лицейларда таълимни давом эттирадилар. Узвийлик, таълимдаги ворисийлик энди таъминланадиган бўлди.

Яна бир янгилик. Собиқ тизимда, айниқса, иқтидорли, салоҳиятли болаларнинг тарбияси эътибордан четда эди. Бугун бу соҳада ҳам жиддий ўзгариш рўй бермоқда. Иқтидорли йигитлар ва қизлар ўз танлаган билим йўналишларига кўра академик лицейларга йўлланма оладилар ва билим малакаларини янада чуқурлаштирадилар.

Яна бир муҳим янгилик шуки, ўқувчилар академик лицей ва касб-ҳунар коллежларида халқаро андозалар даражасидаги, **замонавий таълим-тарбия** олишга муяссар бўладилар.

Таълимни замонавийлаштириш — янги типдаги кадрларни тарбиялашдек улуғвор вазифалар билан узвий боғлиқдир. Хўш, янги кадрлардан қандай сифатлар талаб қилинади? Оддий бир далил келтирайлик. Газеталарда гоҳида у ёки бу ташкилотга, корхонага, фирмага ҳисобчи керак, деган эълон берилади. Яна қандай ҳисобчи денг? У ўз касбини яхши билиши — бозор иқтисодиёти даврининг иқтисодий-молиявий иш юритишларини чуқур билишдан ташқари, албатта, ҳа, албатта, компьютерда ишлай олиши, шу янги техникада мураккаб операцияларни малакали бажара олиши даркор. Бунинг устига, айрим эълонларда ҳисобчиларнинг бирон чет тилини мукаммал билиши ҳам талаб этиб қўйилади. Нега? Чунки у халқаро шартномалар билан ишлайдиган қўшма корхоналарда ҳисобчилик қилиши керак... Хуллас, бугунги ҳисобчи кечаги оддий чўтқоқар ҳисобчидан ўз маънавий-маданий савиясига кўра анча баланд кадр бўлиши талаб қилинади.

Шунинг учун ҳам таълим масканларида, жумладан, коллежлар ва лицейларда таълимни замонавийлаштириш ҳозирги кунда энг муҳим масалага айланмоқда. Ҳуқуқшунослик, иқтисодий билимлар, чет тили дарслари бугунги ўрта ва бошқа тизимдаги ўқув юртларида асосий сабоқлар қаторидан ўрин олаётир.

Ҳозирги кунда коллежлар ва лицейлар энг замонавий талаблар асосида қурилмоқда, замонавий ўқув-таълим жиҳозлари билан такомиллаштирилмоқда. Умуман, мамлакатда 2005 йилга қадар 1611 та касб-ҳунар коллежлари ва 181 та академик лицейлар қурилиб фойдаланишга топширилиши режалаштирилган. Бу эса 9-синфларни битирувчиларни ўрта-махсус ва касб-ҳунар таълими мактабларига тўла қамраб олишни таъминлайди. Бу Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида қўйилган стратегик вазифалардан биридир.

Шунингдек, касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлардаги ўқитувчилар малакаси тубдан ўзгартирилмоқда. Мамлакатда ана шу ўқув даргоҳлари учун юксак малакали ўқитувчи-мураббийлар тайёрлашнинг чора-тадбирлари кўрилаяпти. Президентимиз маърузасида айтилганидек, ислоҳот йилларида биргина ўрта-махсус, касб-ҳунар таълими учун 86 та янги муҳандислик-педагогик йўналишлар бўйича 50 мингдан ортиқ педагог-кадрлар тайёрланиши лозим.

Лекин, шу билан бирга, бу вазифаларнинг масъулиятини ҳамма бараварига чуқур ҳис этаяпти, деб ҳам бўлмайди. Масалан, бу йил 180 та янги касб-ҳунар коллежлари ва 15 та академик лицей қурилиб, фойдаланишга топширилиши шарт. Лекин, газетамизга вилоятлардан келаётган маълумотлар бу масалада жиддий оқсашлар юз бераётганини кўрсатади. Жумладан, Қашқадарё вилоятида жорий йилда 7 та касб-ҳунар коллежи қурилиб, ишга туширилиши мўлжалланган. Бундан ташқари 15 та янги ташкил этиладиган академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари қурилиши бошланиб, келгуси йили ишга туширилиши лозим. Аммо, уларни қуриш бўйича тендер-танлови муддатидан кечиктириб ўтказилди. Касб-ҳунар коллежлари қурилиши суст олиб борилаяпти. Бу масалада Қашқадарё вилояти республикада охирги ўринни эгаллаб турибди. Қамаши, Китоб, Деҳқонобод туманларидаги янги касб-ҳунар коллежлари қурилиши учун ажратилган ерларга экин экиб юборилган. Бу масъулиятсизликни қандай изоҳлаш мумкин?

Навоий вилоятида ҳам касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар қурилиши бўйича давлат дастурининг бажарилиши борасида силжишлар оғир кечмоқда. Бу вилоятда ўтган уч ой муддатда ана шундай таълим муассасаларнинг қурилиш-монтаж ишлари атиги 14 фоизга бажарилган. Шу соҳага масъулиятли шахслар эса бунга лойиҳа ҳужжатларининг ўз вақтида бажарилмаганлигини важ-корсон қилиб кўрсатмоқдалар. Шундай экан, бунга ким айбдор?

Бухоро вилоятининг Бухоро шаҳри, Вобкент ва Ғиждувон туманларида қайта таъмирланаётган ўқув масканларида сифатсиз қурилиш материалларидан фойдаланиш ҳоллари кўзга ташланмоқда, буюртмачи ва пудратчи ташкилотлар ўртасида тузилган шартномаларга изчил амал қилинмаяпти. Бошқа вилоятларда ҳам касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларнинг бу йилги қурилишини сифатли бажариш ва ўз вақтида амалга ошириш соҳасида муаммолар йўқ эмас.

Касб-ҳунар коллежларини замонавий ўқув технологиялари, ўқув андозалари, таълим стандартлари, дарсликлар ва қўлланмалар билан таъминлаш соҳасида ҳам фаолиятни активлаштириш керак.

Шу маънода, Президентимиз Олий Мажлиснинг XIV сессиясида айтган қуйидаги сўзлари даврнинг қатъий огоҳлантиришидай қабул қилиниши керак:

«Яна бир бор таъкидлаб ўтишга тўғри келади: амалга оширилаётган барча ислоҳотларнинг тақдири шу масалага, яъни кадрлар тайёрлашга чамбарчас боғлиқ эканлигини биз аниқ ва равшан англаб олишимиз лозим. Ўзини шу мамлакатнинг ҳақиқий ватанпарвари деб биладиган ҳар бир киши бу Дастурни амалга оширишга ўз меҳнати, ўз улушини қўшади, деб ишонаман».

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

«Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Олий Мажлис ўн тўртинчи сессиясидаги нутқи юзасидан» Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1999 йил 14 апрелдаги Қарорига мувофиқ Олий Мажлис Кенгашининг қарори билан парламент ҳузурида Суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш тўғрисида таклифлар тайёрлаш комиссияси тузилди ва унинг Низоми тасдиқланди. Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг биринчи ўринбосари А. Полвонзода Комиссия раиси этиб тасдиқланди.

16 июнь куни Комиссиянинг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Унинг ишини ташкил этиш борасидаги вазифалар тўғрисида Комиссия раисининг ахбороти тингланди. Комиссия аъзолари суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш, суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлаш, судлов жараёнининг тортишув принципларини амалий жиҳатдан рўёбга чиқариш, қонунчиликни такомиллаштириш йўллари тўғрисида ўзаро фикр алмашдилар.

Олий Мажлис Кенгашининг топшириғига биноан комиссия бир ойлик муддат ичида ўзининг фаолият дастурини ишлаб чиқади ва тасдиқлайди.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари А. Қосимов иштирок этди ва сўзга чиқди.

Кўрик-танлов

ПРЕЗИДЕНТ АСАРЛАРИ БИЛИМДОНЛАРИ

кўрик-танлови иштирокчилари ўз билими, иқтидоринигина эмас, балки Ватанга бўлган муҳаббати, садоқатини ҳам намоён этдилар.

Андижондаги «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази вилоят бўлими кенгаши бошқаруви, вилоят ҳокимлиги ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси ва олийгоҳ ректоратлари вилоятдаги ҳар бир ёшни Юртбошимиз Ислом Каримовнинг Ўзбекистоннинг истиқлол тараққиётини ўзида мужассамлаштирган иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, маънавий соҳаларда дастуриламал бўлиб хизмат қилаётган асарлари туб моҳиятини тушуниб етиши, теран англаши, улар қалбида Ватанга чексиз муҳаббат, унинг ёрқин келажагига бўлган ишонч туйғуларини янада мустаҳкамлаш мақсадида «Президент асарлари билимдонлари» кўрик-танловини ўтказди. Қизғин ижодий беллашувлар, баҳслар, фикр алмашувлар жараёнида вилоятдаги 24 техникум, ўрта махсус билим юрти, бешта олийгоҳда таҳсил кўраётган 40 мингдан ортиқ йигит-қиз иштирок этди.

Уч босқичда ўтказилган беллашувларда олий ўқув юртлари бўйича Андижон тиллар педагогика олийгоҳининг «Келажак сарварлари» гуруҳи ғолибликни эгаллади. Иккинчи ва учинчи ўринлар Андижон Давлат университетининг «Фидокор», тиббиёт олийгоҳининг «Соғлом авлод» гуруҳларига насиб этди.

Ўрта махсус билим юртлари ўртасидаги мусобақада эса Хўжаобод тиббиёт билим юртининг «XXI аср ёшлари» гуруҳи Президент асарларининг чинакам билимдони эканликларини намойиш этди.

Ғолиблар қимматбаҳо эсдалик совғалар билан тақдирландилар.

Ўз мухбиримиз.

СУД ЖАРАЁНИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Йигирма икки нафар шахс устидан Ўзбекистон Республикаси Олий судида очиқ суд жараёни бўлаётганлиги ҳақида илгари хабар қилгандик. Судланувчилар шу йил 16 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон Президенти ва мамлакатимиздаги мавжуд конституциявий тузумга тажовуз қилиш, қўпорувчилик, қотиллик ҳамда бошқа ўта оғир жиноятлар содир этганликда айбланмоқдалар.

Олий суд раисининг биринчи ўринбосари А. Полвонзода раислигида, Олий суд судьялари Р. Акбаров, Қ. Исаров таркибида суд далилларни текширишни тамомлаганлиги маълум этилганди.

Кеча 16 июнь куни суд мажлиси яна давом этди. Суд залида жабрланувчиларнинг ота-оналари, маҳаллий ва чет эл оммавий ахборот воситаларининг вакиллари, хорижий мамлакатлар элчихоналари ходимлари ҳозир бўлдилар.

Соат 9.00. Раислик этувчи тарафлар музокарасига ўтишликни билдиради. Сўз прокурорлар Б. Зоҳидов ва Н. Бобоевга берилади. Прокурорлар айбланувчилар қуролли гуруҳларни бирлаштириб, жиноий уюшма ташкил қилганликларини уқтиради. Шунингдек, улар Ўзбекистон Республикасидаги вазиятни беқарорлаштириш мақсадида зўрлик ишлатиб, одамлар ўлимига сабабчи бўлган террорчилик ҳаракатлари содир этиш, Ўзбекистон Президентига тажовуз қилиш, қўпорувчилик, босқинчилик уюштириш, қасддан одам ўлдириш, уюшган гуруҳ таркибида миллий, ирқий ёки диний адоват қўзғатиш, контрабанда, ҳокимиятни босиб олиш, Ўзбекистондаги мавжуд конституциявий тузумни ағдариб ташлаш мақсадида фитна уюштириш, белгиланган тартибни бузиб чет элга чиқиш ва бошқа ўта оғир жиноятларни содир этганликларини уқтиришди. Судланувчиларнинг тергов ҳаракатлари ва суд жараёнида берган кўргазмалари, гувоҳларнинг юзлаштирилуви ҳамда ўтказилган текширишлар натижасида бу ҳол тўла ўз исботини топган деб ҳисоблашларини таъкидлашди.

Давлат айбловини қўллаётган прокурорлар қонунларимизга зид бўлган бу хатти-ҳаракатлар ижтимоий хавфли эканлигини қайта-қайта уқтиришди. Юртимизнинг, халқимизнинг тинчлиги, тотувлигига ғаразгўйлик уруғини сочишга уринган судланувчилар — Козимбек Зокиров, Зикиржон Ҳасанов, Баҳром Абдуллаев, Муҳаммад Абдураҳмонов, Зоҳиджон Деҳқонов, Талъатбек Нуралиев, Хотамшер Назаров, Орифжон Алимов, Абдунаби Нишонбоев, Нодирбек Умаровларга Олий суд томонидан ўлим жазоси берилишини сўрадилар. Оловуддин Болтаев, Рустам Маматқулов, Дилшод Камолов, Шерзод Шеровларга 20 йил муддатга қамоқ жазоси берилиб, уни қаттиқ режимли колонияда ўташлик ва Зайниддин Асқаров, Каримжон Узоқов, Аҳад Мамажонов, Хусанбой Зокировларга 18 йилдан, қолган судланувчиларга эса 14 йилдан қамоқ жазоси берилиб, уни қаттиқ режимли колонияда ўташликни ва мол-мулклари давлат фойдасига мусодара этилишлигини сўрадилар.

Жабрланувчиларга сўз берилади. Улар прокурорларнинг музокара сўзларини тўлиқ қувватлашларини билдирадилар.

Бугун суд ўз ишини давом эттиради.

Қурбон ЭШМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МУЛОҲАЗА

МАҲАЛЛАНИНГ УЧ ТАЯНЧИ

Халқимизнинг миллий ва маънавий қадриятлари истиқлол туфайли қайта тикланмоқда, анъаналаримиз ривожи учун кенг имкониятлар яратилди. Миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз ҳаётимизга янада чуқурроқ сингиб бормоқда. Аммо яширишнинг ҳожати йўқ, айрим мушкулликларга ҳам дуч келмоқдамиз. Зеро, азал-азалдан эскилик ва янгилик ўртасидаги кураш давом этади. Турли дунёқарашлар, сиёсий оқимлар, мазҳаб ва секталар ўртасида фикр алмашувлари, бошқача айтганда турли хил, ҳатто бир-бирига зид мақсад ва манфаатларни ифода этувчи жараёнлар давом этмоқда. Ижтимоий тараққиёт, вужудга келган шарт-шароитлар мустақиллик даврида миллий мафкурани такомиллаштириш омилларининг аҳамиятини янада кучайтиради.

Сал кам саккиз йиллик ўтмишга қайтиб, мулоҳаза қилиб кўрсак, истиқлолнинг дастлабки йилларида кўзланган мақсадларни амалга ошириш учун тўғри, аниқ йўлни белгилаб олиш асосий вазифаларимиздан бири эди. Бу йўл халқимизнинг удумлари, анъаналари, турмуш тарзи, миллий тафаккуримизга мос бўлишини ҳаётнинг ўзи тақозо этарди. Мамлакатимиз Президенти томонидан бу йўл аниқ ва равшан қилиб белгилаб берилди. Мустақиллигимизни мустаҳкамлашда маънавий тамойилларнинг устуворлигини эса Юртбошимиз қайта-қайта таъкидламоқдалар.

Миллий истиқлол мафкурасининг асосий мақсади эркин фикрлайдиган, мутелик ва журъатсизлик туйғуси ёт, жасур, ташаббускор инсонни, янги даврнинг янги кишиларини тарбиялашдир. Бу кўп жиҳатдан ўзини ўзи бошқариш идоралари — маҳалла йиғинлари фаолиятига боғлиқдир. Шу боисдан ҳам қадимги анъаналаримиз ва қадриятларимизга таянган ҳолда миллий истиқлол мафкурасини шакллантиришнинг сарчашмаси бўлган маҳаллалар фаолиятини жонлантириш, ривожлантириш бугунги куннинг талабига айланди.

Маҳалла анъаналаримиз, удумларимиз, қадриятларимиз тўла-тўкис ўз аксини топган бошқарув тизимининг муҳим бўғинидир. Маҳалла мисолида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарувида шаклланган ноёб тузилма намоён бўладики, унинг илдизлари тарихан таркиб топган ижтимоий муносабатларга бориб тақалади. Бу анъана қайта тикланмоқда, сайқалланмоқда, янги мазмун касб этмоқда.

Олий Мажлиснинг XIV сессиясида янги таҳрирдаги "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида" Қонун қабул қилинганлиги мазкур янгиланишнинг яққол далилидир. Бу Қонун маҳаллий ўзини ўзи бошқариш тизимини янада такомиллаштириш имкониятларини очиб берди. Юртбошимизнинг мазкур сессияда:

"Биз олдимизга фуқаролик жамиятини барпо этиш мақсадини қўйганмиз. Фуқаролик жамиятини қуриш бир қанча ваколатли вазифаларни давлатдан маҳаллий ҳокимият органларига, жамоат тузилмаларига ва фуқароларнинг ўз ўзини бошқариш органларига босқичма-босқич топширишни кўзда тутади", деган сўзлари маҳаллаларга бўлган катта ишончни билдиради.

Маҳалла ёшлар тарбиясини такомиллаштириш, истиқлолга муносиб соғлом авлодни вояга етказиш, ёшларда ватанпарварлик туйғуларини кучайтириш, миллий истиқлол мафкурасини тарғиб қилиш ҳамда оилалар тотувлиги ва фаровонлигини таъминлашда ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Давлат қурилиши ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнларини эркинлаштириш масаласи ҳам катта аҳамият касб этади. Бу борадаги асосий вазифалар ҳокимият барча тармоқларининг бир-биридан мустақил ҳолда иш юритиш тамойилларини мустаҳкамлаш, ҳокимият ваколатларини нодавлат ва жамоат ташкилотларига, фуқароларни ўз-ўзини бошқариш органларига босқичма-босқич ўтказа бориш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза этишни кучайтиришдан иборат.

Президент Ислом КАРИМОВнинг Олий Мажлис XIV сессиясидаги маърузасидан.

Ҳозирги кунда юқорида санаб ўтилган вазифаларни тўлалигича амалга оширишда асосан уч соҳа вакиллари — маҳалла йиғини, дин уламолари (имомлар), маҳалла посбонлари — нозирларининг ҳамкорлигини йўлга қўйиш ниҳоятда муҳим. Маънавиятимизнинг негизи бўлган мазкур кучларни ягона мақсад — келажакнинг мустаҳкам пойдеворини қуришга йўналтириш, шак-шубҳасиз, ўзининг ижобий самараларини беради. Бу жараён халқнинг куч-қудрати, ақл-заковатини бирлаштиради, уларни янги вазифаларга йўналтиради, жамият тараққиётини маънавий жиҳатдан бойитади.

Айтиш жоизки, ҳар қандай ижтимоий ўзгаришлар одамлар учун ва ўз навбатида уни одамлар бошқарадилар. Маҳалла эса бошқариш ва аҳоли уюшганлигининг илк бўғини сифатида ўз бошқарувчиларига эга. Оқсоқол, имом, нозир ана шу бўғинда энг муҳим вазифаларни бажаради. Аслида, улар фаолияти бир мақсадга қаратилган. Яъни, маҳалла ободлиги, кишилар ҳамжиҳатлиги, оилалар тинчлиги — бу фаолиятнинг асосий йўналишидир.

Маҳалла тинч — юрт тинч. Бу эса кўп жиҳатдан оқсоқол, имом, нозирларга боғлиқ. Агар улар ўз фаолиятларига мактаб ўқитувчилари, жамоа хўжалиги фаоллари ва бошқаларни жалб қила олсалар кўзланган мақсадга етиш осонлашади. Ана шунда ёшларимизни ҳеч ким ўз ғараз мақсадларига бошлай олмайди, бир болага етти маҳалла ота-она, деган ҳикмат турмушимизда ўз ифодасини топади.

Фуқароларнинг бир ҳудудда муросаи мадора ва келишувчанлик билан яшаши аҳолининг турмуш даражаси ошиб боришини таъминловчи омиллардан биридир. Шу билан бирга, ўзини ўзи бошқариш идоралари фаолиятининг пировард натижаси уларнинг мустақил тизим сифатида жамиятимиз ҳаётида долзарб масалаларни ҳал қилиш, айниқса, ёш авлодни Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш, тарихан таркиб топган удум ва анъаналаримизни авайлаб асраш ва бойитишга қаратилгандир. Бундай кенг кўламли вазифаларни амалга оширишда бой ҳаётий тажрибага эга бўлган маҳалла кенгаши оқсоқоллари, маърифатли имомлар ҳамда нозирларнинг доимий ҳамкорлигини йўлга қўйиш шу куннинг талабларидан бири бўлиб қолди.

Маълумки, Ислом дини юксак ахлоқий андозаларни ўзида мужассамлаштирган. Диннинг яна бир жиҳати шуки, у қалбни поклайди, қийинчиликларни енгишда инсонга маънавий куч бағишлайди. Умуминсоний қадриятларни сақлаб қолиш, уларни авлоддан авлодга етказишда маҳалла кенгашларига қўл келади. Бу хусусда Президентимиз Ислом Каримов "Туркистон-пресс" ахборот агентлиги мухбири саволларига берган жавобларида: "Биз ўз миллатимизни мана шу муқаддас диндан айри ҳолда асло тасаввур эта олмаймиз. Диний қадриятлар, исломий тушунчалар ҳаётимизга шу қадар сингиб кетганки, уларсиз биз ўзлигимизни йўқотамиз... Халқимизнинг минг йиллик тарихини, бугунги маънавий ҳаётини мухтасар қилиб айтиш мумкинки, Оллоҳ бизнинг қалбимизда, юрагимизда" — деган сўзлари диққатга сазовордир. Дарҳақиқат, хонадонларимизда тотувликни қарор топтиришда маҳалла масжидлари имомларининг хизматлари эътироф этишга лойиқ. 16 февраль воқеалари маҳалла оқсоқоллари, масжид имомлари ва маҳалла нозирларини ҳушёрликка чорлайди. Уларнинг ҳамкорликдаги фаолияти эса халқимизни янада жипслаштириш учун хизмат қилади.

Маълумки, сўнгги йилларда, хусусан ёшларимиз орасида турли диний ташкилотлар — насронийлар, католиклар, буддавийлар, баҳоийлар ва бошқалар томонидан яширинча миссионерлик ишлари олиб борилди. Шунингдек, турли мутаассиб ақидапараст гуруҳлар ёшларни ёлғон ваъдалар билан ўз сафларига тортиб, ҳокимиятни қўлга киритиш учун курашга даъват этди. Бундай ҳолларда маҳалла оқсоқоллари, нозирлари ҳамда дин пешволари жойларда биргаликда, дин ўз йўлидан, давлат ўз йўлидан боришини, диний партиялар тузиб, ҳокимият талашиб юришлар Худога ҳам ёқмаслигини тушунтиришлари, ҳушёр бўлишга, жиноят кўчасига кирмасликка ундашлари мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Бугунги кунда собиқ иттифоқ сиёсати ва мафкурасига хизмат қилган, асосан узоқдаги марказнинг топшириқларини кўр-кўрона бажариб, маҳалла ва одамлардан ажралиб қолган ижрочи зобитлар даври ўтди. Эндиликда бу соҳада ҳам миллий кадрларимиз шаклланди. Улар халқимиз руҳияти, турмуш тарзини яхши билишади. Нозирлар иш тажрибасини ўрганиш шундан далолат берадики, уларнинг ўзлари масъул бўлган маҳалла аҳли билан ҳамжиҳатлиги яхши натижаларга олиб келади. Одамларнинг маҳалла нозирларидан ётсирамаслиги, элга яқинлик, маҳалла ташвишларидан хабардорлик, оқсоқоллар ва бошқа фаоллар билан ҳамкорлик, нозирлар фаолиятининг асосий мезонига айланиб қолди.

Маҳалла нозирлари жиноятчилик, гиёҳвандлик, тартиббузарлик ҳолатларини олдини олишда маҳалла оқсоқоллари, имомлар тажрибаси ва маслаҳатларига таяниб иш олиб борсалар кўзланган натижаларга эришадилар. Маҳаллаларда Ички ишлар вазирлиги ходимлари иштирокида маърузалар ташкил қилиш, учрашувлар ўтказиш тажрибасини мунтазам йўлга қўйиш лозим.

Маҳалла оқсоқоли, масжид имоми ва нозир маҳалла муҳитига катта таъсир кўрсатадилар. Айниқса, улар маслаҳатлашиб тўй-ҳашамларни, маърака-маросимларни дабдабасиз, исрофгарчиликсиз ўтказишни йўлга қўйсалар нур устига аъло нур бўлар эди. Хайрия ва закотни нафақат масжидлар қурилиши, балки ночор оилаларга тарқатиш, мактаб ва боғчаларни таъмирлаш каби ишларга сарфлаш ҳам катта савоб эканлигини тушунтириш уларнинг бевосита вазифасига киради.

Эл-юрт назаридаги маҳалла оқсоқоллари, имомлар ва нозирларнинг ҳамкорлиги тинчлик ва барқарорликни таъминлашнинг муҳим омилларидан бири эканлигига шубҳа йўқ.

Президентимиз Олий Мажлиснинг XIY сессиясида Давлат қурилиши ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнларини эркинлаштириш масаласига ҳам эътибор қаратдилар. Бу эса табиийки, фуқароларни ўзини ўзи бошқариш органлари имкониятини янада кенгайтиради, зиммасидаги масъулият ва вазифаларни оширади.

Ортиқбек ЮСУПОВ.

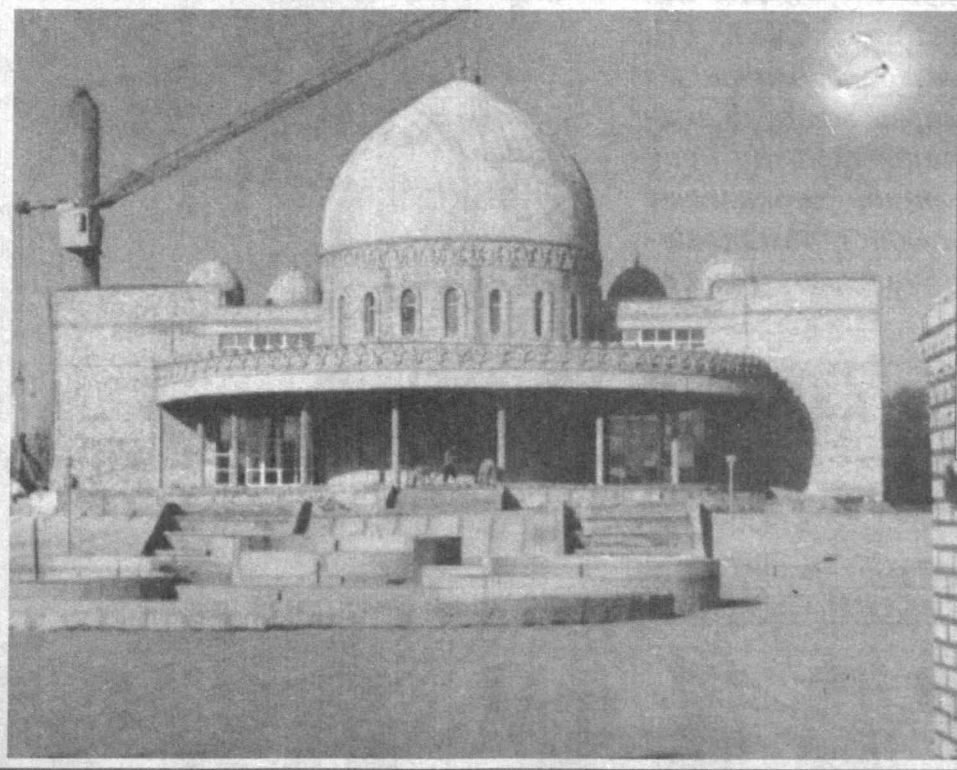

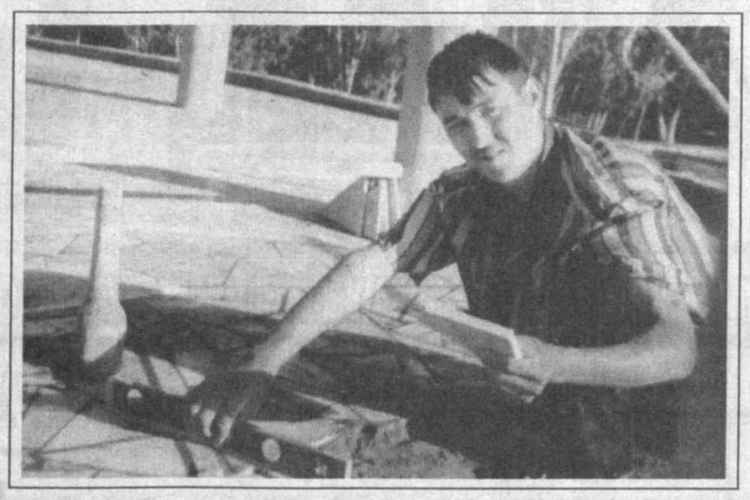

Шу кунларда Нукус шаҳридаги Бердақ музейини таъмирлаш, экспонатлар билан бойитиш, уни ҳар томонлама маърифат ўчоғига айлантириш учун қизғин ишлар кетмоқда. «Қорақалпоқагроқурилиш» бирлашмасига қарашли 315-кўчма жамланма қурувчиларининг қўли қўлига тегмайди.

СУРАТЛАРДА: музейнинг умумий кўриниши; қурувчилар Яхшимурод Жуманиёзов ва Қуртанғози Маҳамовлар иш устида.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ЯНГИ САВДО МАЖМУИ

Самарқандда "Оловуддин" савдо мажмуи фаолият кўрсата бошлади. Икки қаватли бу мажмуада аҳолига намунали савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатилади. Биринчи қаватда харидорлар зарур кундалик эҳтиёж моллари, уй-рўзғор буюмларини харид қилиши мумкин. Иккинчи қаватдаги зал эса турли тадбир ва тўй-томошалар, учрашувлар ўтказиш учун мўлжалланган.

Янги савдо мажмуининг очилишида вилоят ҳокими Э.Рўзиев қатнашди.

Ҳ. ШУКУРОВ, ЎзА мухбири.

СУВ ОМБОРИ ҚУРИЛМОҚДА

Хатирчи туманидаги Кўксарой қирлари, Оқтов адоғига тирмашган ясси тепаликлар асрлар давомида сувга зор эди. Бу ерлардан фақат чўпон-чўлиқларнинг қўй-қўзилари боқиладиган яйлов сифатида фойдаланиларди. Пахтачиликни ривожлантириш баҳонасида бундан 15 йил муқаддам сув омбори барпо этишга киришилган, бироқ қурилиш чала қолган эди.

Навоий вилоят ҳокимлигининг ташаббуси билан Кўксарой сув омборини бунёд этиш қайта бошланди. Самарқанд давлат лойиҳалаш институти ушбу қурилишнинг лойиҳасини тайёрлади. Унга кўра, эндиликда 11 миллион куб метр сиғимга эга бўлган сув омбори қурилади. Иншоот ишга туширилгач, Кўксарой қирларидан тортиб то Полвонтош адирларигача, у ёғи Зарафшоннинг ўнг соҳил қирларигача бўлган 1,5 минг гектар ерни ўзлаштириш имкони яратилади.

Шу туфайли Пўлкан шоир номли, "Зарафшон", "Оқ олтин", Қосим Раҳматов, Эшмурод Абдиев номли хўжаликларнинг сувга бўлган эҳтиёжи қондирилади ва улар учун яна қўшимча 1000 гектар янги ер ўзлаштирилади.

Ёрқул УМАР, ЎзА мухбири.

АЁЛЛАРГА БАҒИШЛАНАДИ

Наманган вилоятидаги ўлкашунослик музейида очилган кўргазмадаги асарлар қизлар гўзаллигининг мафтункорлиги, оналикнинг малоҳати, аёл қалбининг сирлилиги тўғрисида ҳикоя қилади.

Кўргазма мамлакатимиз Президенти томонидан эълон қилинган Аёллар йилига бағишланди ва "Сен муқаддассан, аёл!" деб аталди. Кўргазмада ўттиздан ортиқ наманганлик мусаввирларнинг тасвирий асарлари намойиш қилинмоқда.

Н. ХЎЖАЕВА, ЎзА мухбири.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

ТЕКШИРУВЛАР ЎТКАЗИЛИБ, ЧОРАЛАР КЎРИЛДИ

Газетанинг шу йил 1 май сонида «Кеп қолинг, дори сотаман» сарлавҳали танқидий мақола чоп этилганди. Унда дори-дармон сотиш борасидаги камчиликлар очиб ташланганди.

Газетанинг ушбу чиқиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси «Дори-дармон» давлат акционерлик уюшмасидан жавоб мактуби олинди. Унда айтилишича, мақола уюшма ходимлари, унинг барча вилоят бирлашмаларида, дорихона муассасаларининг раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинган. Аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республикада дори-дармонларни сотишни тартибга солиш тўғрисида»ги Фармонига биноан дори-дармонларни дорихона муассасаларидан ташқарида, бозорларда, кўчаларда, жамоат жойларида сотиш қатъиян ман этилганлиги инобатта олинган ҳолда жойларда «Дори-дармон» давлат акционерлик бирлашмалари томонидан шаҳар, туман ҳокимиятлари ҳуқуқшунослари, солиқ инспекцияси ходимлари билан биргаликда ушбу Фармоннинг бажарилиши юзасидан рейдлар ўтказилиши белгиланди.

1999 йилнинг биринчи чорагида республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда жойлардаги вилоят соғлиқни сақлаш бўлимлари қошидаги сифат назорат комиссиялари томонидан, мулк шаклидан қатъий назар, 708 та дорихона муассасаларида текширув ўтказилган. Уюшма ва вилоят бирлашмалари томонидан ушбу текширувлар бўйича тегишли чоралар кўрилган.

Бундан кейин ҳам уюшма бошқаруви соҳа ишларини назорат қилиб боради.

ИСТИҚБОЛЛИ НАВЛАР КЎПАЯДИ

«ЖУРНАЛИСТЛАР КЛУБИ»

«Бритиш Американ Тобако Ўзбекистон» компанияси қошида анчадан буён «Журналистлар клуби» фаолият кўрсатади. Унга журналист, компаниянинг алоқалар бўйича менежери Бахтиёр Насимов раҳбарлик қилади. Клубда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокида бот-бот учрашув, мулоқот, турли мавзуларда семинар ва конференциялар бўлиб туради. Клубни компанияда амалга оширилаётган турли-туман янгилик, катта-кичик тадбирларни тезда жамоатчиликка ёядиган марказга қиёс қилиш мумкин. Клуб аъзоларининг қисқа муддат давомида бир неча бор Самарқанд тамаки фабрикаси, Ургут ферментация заводига сафар қилишга, кенг жамоатчиликни уларнинг фаолияти билан атрофлича таништиришга улгурганининг боиси ҳам ана шунда. Клуб яқинда яна бир сафар уюштирди. Бу галги сафар манзили —

УРГУТ ФЕРМЕНТАЦИЯ ЗАВОДИ

Унга ташриф дастури анча тигиз экан: бир кунда бориб, танишиб, яна қайтиш керак. Йўлнинг ўзи Тошкентдан уч-тўрт соат вақт талаб қилади. Қайтиш ҳам шунча. Лекин ўзимизни «СамКочавто»нинг яп-янги «Отайўл» микроавтобуси узоқ йўлни яқин қилди. Рости, билмас эканман: шаҳар ичида қатнайдиган «Отайўл»ларни кўриб «СамКочавто» фақат шундай микроавтобуслар чиқарар экан-да, деб ўйлаган эканман. Йўқ, шинам, иссиқ-совуқ ҳаво берадиган, узоқ йўлларга мослаштирилган хиллари ҳам бор экан. Нима бўлса ҳам ўзимизники-да, шунданми йўлда кетаётиб ўзимда ғурур туйдим...

Эрталаб соат олти яримда йўлга чиқдик... Шу ерда озгина чекиниш қилсак. **«Бритиш Американ Тобако» компанияси, айниқса, 1994 йил — ҳозирги «БАТ Ўзбекистон» ташкил этилганидан кейин бизнинг мамлакатимизда ҳам тез-тез тилга олинадиган бўлди. Мутахассисларнинг фикрича, у тамаки ишлаб чиқариш бўйича дунёда иккинчи ўринда туради. Компания ишлаб чиқараётган маҳсулотларни бугунги кунда дунёнинг исталган мамлакатидан харид қилиш мумкин. Компанияда жаҳон бўйича 120 мингдан зиёд киши хизмат қилади. Тамаки маҳсулотлари етиштирадиган 250 мингта яқин фермер хўжаликлари ундан ёрдам ва тавсиялар олиб туради. Компания нафақат тамаки маҳсулоти тайёрлайди, балки унинг хилма-хил, самарали навлари устида тажриба, илмий кузатишлар ҳам олиб боради. Энг қувончлиси, ўтган йил ноябрнинг бошида Самарқанд фабрикаси ўз маҳсулотини биринчи марта валютага экспорт қилди. Ички бозор эҳтиёжининг ярмидан кўпини «БАТ Ўзбекистон» маҳсулотлари ташкил этмоқда...**

... Ургутга кундуз соат ўн бирларда етдик. Бизга «БАТ Ўзбекистон» компанияси Самарқанд ва Ургут филиали директори Ален Саше, Ургут ферментация заводи бошқарувчиси Ричард Ньютон пешвоз чиқди. Адашмаган эканмиз, Ричард Ньютон ҳақиқатан ҳам бутун олам тортишиш қонуниятини яратган машҳур олим

ИСААК НЬЮТОННИНГ АВЛОДИ

экан. Унинг айтишича, Исаак Ньютон гарчи 85 йил умр кечирган эса-да, оила қурмаган. Лекин бахтига олимнинг отасининг уч акаси — амакиларидан ўғил-қизлар қолган. Исаак ва амакилари Англиянинг Уорсшорп ва Ланкошир деб аталувчи қишлоқларида яшашган. Ургут ферментация заводининг бошқарувчиси Ричард Ньютоннинг отаси Ньютонлар оиласининг XVI асргача бўлган тарихини обдон ўрганиб чиқибди. Улар 1524 йилда туғилган Симон Ньютоннинг зурёдлари экан. У маҳаллий солиқчи бўлиб, Исаак Ньютоннинг бувасининг буваси бўлган экан...

Ургут фермантация заводида айни пайтда 250 нафар доимий ходимлар, 635 нафар мавсумий ишчилар меҳнат қилишмоқда. Иш икки сменада ташкил қилинган. Натижада бир мавсумда 11 минг тонна тамаки ишлаб чиқариш имконияти пайдо бўлибди. Биз ишчиларнинг даромадлари билан қизиқдик. Ҳар бир ишчининг ўртача маоши 12-14 минг сўмни ташкил қилар экан. Овқат ва йўл бепул. Завод Американинг замонавий «Мактавиш» компанияси етказиб берган қурилма билан жиҳозланган. Қурилма линиялари компьютер ёрдамида кузатилади ва бошқарилади. Қурилманинг узунлиги 200 метр. Иккита линия соатига 6 тонна ҳажмдаги тамаки баргини истеъмолчи талабига мувофиқ навларга ажратиш қувватига эга. Ишлаб чиқариш жараёни содда ва қулай: сараловчилар тамаки баргини аввал навларига қараб қўлда ажратадилар. Линия орқали келган барглар автоматик тарзда тозаланиб, меъёрига етказилгач, 50 килограммли қопларга зичланади. Ана шундан кейин бижғитилади. Агар омборхона шароитида табиий бижғитиш жараёни етти ой давом этса, заводда сунъий бижғитилганда бор-йўғи 8-10 кун кифоя қилади. Етти ой қаерда-ю, ўн кун қаерда! Ургут ферментация заводини босқичма-босқич қайта қуриш ва жиҳозлаш учун компания томонидан 25 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ сарфланибди.

Сифатли ва рақобатбардош маҳсулот тайёрлаш, энг аввало, унинг хомашёси нечоғли эканига боғлиқ бўлади. Шу боис бўлса керак, «Бритиш Американ Тобако Ўзбекистон», даставвал, асосий эътиборни ишлаб чиқариш билан бирга тамакининг энг яхши навларини танлаш ва уни Ўзбекистон иқлими, тупроғи шароитида етиштиришнинг самарали усулларини яратишга қаратди. Ва ана шу мақсадда махсус тадқиқот станцияси ташкил этилди.

Маълумки, Ургут шароитида шу пайтгача тамакининг фақат «Дубек» нави экиб келинарди. Айни пайтда бу ерда компания мутахассисларининг кўмаги билан Туркияда яратилган «Измир» нави ҳам экила бошланди. Мутахассисларнинг фикрича,

«ИЗМИР» НАВИ

асосан тоғ ва тоғ ёнбағирлари учун мослаштирилган. Сув ва ўғитни бошқа навларга нисбатан жуда оз талаб қилади. Энг муҳими, унга, айни пайтда, жаҳон бозорида талаб катта. Шу боис бўлса керак, у анча юқори баҳоланади. Бу ўз навбатида тамакикорлар учун ҳам фойдалидир. Масалан, компания ўтган йил улардан «Дубек»нинг биринчи навини 140 сўмдан харид қилган бўлса, «Измир» олий навининг бир килосига эса 300 сўмдан ҳақ тўлади. Жорий йилда 400 сўм атрофида бўлиши кутилмоқда. Компания мутахассислари агар «Измир» Ўзбекистон шароитида кенгайиб, юқори ҳосил бера бошласа, келажакда бошқа мамлакатлардан олиб келинаётган тамаки навлари ўрнини бемалол босиши мумкин, деб ҳисоблашмоқда. Ўтган йил «Измир»дан 600 тонна ҳосил олинган эди. Компания жорий йилда унинг миқдорини 2 марта кўпайтиришни режалаштираяпти: 1200 тонна. Шундан 800 тоннаси Ургут туманида етиштирилса, 400 тоннаси Пайариқ тумани ҳамда Қашқадарё вилоятининг тоғ ва тоғ олди майдонларида етиштирилади. «Измир»ни икки-уч йилнинг ичида 3 минг тоннага етказиш кўзда тутилган. Бунинг учун тадқиқот ва тажриба станцияси мутахассислари деҳқонлар ва хўжаликларга махсус қўлланма ҳамда тавсияномалар ишлаб чиқиб, тарқатишди. Энг қизиғи, айни пайтда, «Измир»га деҳқоннинг ҳам, хўжаликнинг ҳам қизиқиши ортган: у биринчидан кам меҳнат ва маблағ талаб қилса, иккинчидан, харидоргир ҳамда харид нархи анча баланд, учинчидан, у шу пайтгача яроқсиз ёки кам ҳосил деб аталган ерларда ҳам яхши ҳосил беради.

Компания вакиллари сўзимизга ўзлари кўриб ишонишсин, дебми бизни мутахассислар билан

ТАМАКИ ДАЛАСИДА

бирга бўлиш учун таклиф этишди. Улар бизни туманнинг «Улуғбек» жамоа хўжалигига бекорга таклиф қилишмаган экан. Чунки «Измир», аллақачон тупроқда мустаҳкам илдиз отиб, ердан ярим қарич баландга бўй чўзишга улгурган. Бизга хўжалик раҳбари Мавлон Шомаликов ҳамроҳлик қилди.

— «Измир»ни дастлаб бўладими, бўлмайдими, деб 7 гектарга эккан эдик. Қарасак, ёмон эмас экан, — дейди Мавлон ака. — Ўтган йил 200 тонна тамаки олдик. Хўжалик ана шунинг ўзидан 40 миллион сўм даромад қилди. Бу йил 300 гектарга экаяпмиз. Хўжалигимизда 4 минг гектар «Измир»боп — фойдаланилмаётган тошлоқ ва яйлов ер бор. Агар ана шу ерларнинг ҳаммасини ўзлаштириб, «Измир» эксак, ёмон бўлмасак керак.

Мутахассислар «Измир» дастлаб Туркияда синалгани, Ургутнинг иқлими ва шароити унга ниҳоятда ўхшашини, шу боис ҳам у истиқболли нав эканини айтишди. Энг аҳамиятлиси, «Измир» Ургутда анъанавий нав ҳисобланган «Дубек»ка тўсқинлик ёки рақобат қилмас экан. Чунки «Дубек» ўсган шароитда «Измир», «Измир» ўсган шароитда эса «Дубек» ривожланолмас экан.

Компания, айни чоғда 1999-2000 йил учун тумандаги 21 хўжалик билан 15 минг тонна тамаки олишга шартнома тузмоқда. Унинг шартларига мувофиқ компания хўжаликларга шартнома умумий суммасининг 25 фоизи ҳажмида аванс беради. Бу яхши. Лекин бу борада айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Компания хўжалик билан шартнома тузади. Ва, табиийки, аванс пулини хўжалик ҳисобига ўтказади. Лекин хўжаликка тушган пул деҳқонга ўз вақтида етиб бормаяпти. Устига устак, хўжалик билан деҳқон ўртасидаги шартномада белгиланган тамаки харид нархи ҳам унчалик баланд эмас. Натижада одамлар завод билан хўжалик воситасида эмас, аксинча, бевосита шартнома тузишни афзал деб билишмоқда. Агар завод билан деҳқон ўртасида бевосита шартнома тузилса, тамаки хомашёсига тўланадиган пул заводдан тўғри деҳқоннинг халқ банкидаги ҳисоб рақамига келиб тушади. Ер эса хўжаликники. Шундай экан, хўжалик ҳеч қачон ўзининг четлаб ўтилишига йўл қўймайди. Демак, деҳқон фақат шахсий томорқасида экилган маҳсулотинигина заводга тўғридан-тўғри топшириши мумкин. Унда савол туғилади, хўш, завод тамаки хомашёсининг пулини хўжаликка ўз вақтида бераётган экан, хўжалик бу пулни нега деҳқонга ўз вақтида етказолмаяпти? Хўжалик нега эҳтиёжларини фақат тамаки эвазига қоплаши керак? У ички эҳтиёжларини қоплашнинг бошқа йўл ва усулларини топса бўлмайдими? Бу эса табиийки, бир томондан деҳқонларнинг тамакига нисбатан қизиқишини сусайтирса, иккинчидан, деҳқонни бошқа харидор излашга мажбур қилади. Завод маъмурларининг айтишларича, ўтган йиллар давомида «БАТ Ўзбекистон»дан ташқари яна ўн тўртта фирма ва компания Ургутдан ноқонуний равишда тамаки хомашёсини харид қилган. Очиқроқ айтганда, деҳқонлар уларга маҳсулотларини сотишга мажбур бўлишган. Борди-ю, шундай ҳол юз бераётган экан, демак, завод, хўжалик ва деҳқон муносабатлари ўртасида чалкашлик ёхуд нотабиийлик юз бераётгани аниқ. Шу ўринда мамлакатимиз тамаки саноати ва ишлаб чиқаришида «Бритиш Американ Тобако Ўзбекистон» компанияси ҳозирча монополист корхона эканини ҳам ёдда тутишимиз керакка ўхшайди. Хулоса қилиб айтганда, мазкур муаммо бугунги кунда ҳам компания, ҳам тамаки хомашёсининг асосий қисмини етиштирадиган маҳаллий ҳокимият учун бирдек муҳим ва долзарб масалага айланган кўринади.

Исмат ХУДОЁРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ТАЪМИРЛАШ — 20 ИЮНГАЧА

Касби туманида ҳар йили мактабларни таъмирлаш ишлари ана шу муддатда тугалланади.

Ўқув йили охирлай бошлаши билан муаллимларга мактабни таъмирлаш ташвиши тушади. Касби туманидаги муаллимларга ҳам бу ташвиш бегона эмас. Аммо бошқалардан фарқли ўлароқ, улар бу иш билан фақат ўқув йили охирида эмас, балки йил давомида шуғулланадилар. Шунинг учун мактаблардаги синфхоналар худди янгигина таъмирдан чиққандек туюлади.

Ойбек номли 16-ўрта мактабда бўлганимизда айнан шу ҳолнинг гувоҳи бўлдик. Мактаб директорининг ўқув-тарбиявий ишлари бўйича ўринбосари Музаффар Муқимовнинг айтишича, мазкур ўқув йилида мактабда 937 ўқувчи 2 сменада таҳсил олибди. Янги ўқув йилида болалар сони янада кўпаяркан. Шунга қарамай синфхоналар шинам ва озода.

Маълум бўлишича, халқ таълими бўлимидан таъмирлаш ишлари учун 30 килограмм бўёқ, 15 килограмм олиф, 400 килограмм оҳак ажратилибди.

Хўш, бу нима бўлади? Бу билан неча синфхонани таъмирлаш мумкин?

Хаёлимиздан ўтган бу саволни уққандек Музаффар Муқимов изоҳ беради:

— Ота-оналар қўмитаси аъзолари ўзаро келишиб, синфнинг ҳолатига қараб, зарур таъмирлаш ишларини йил давомида бажариб борадилар. Ундан ташқари, Алишер Навоий номли хўжалик раҳбарияти мактабимизга ҳомийликни ўз бўйнига олган. Зарур қурилиш материаллари билан таъминлашади. Энг асосийси синф хоналари, мавжуд ўқув қуролларидан асраб-авайлаб фойдаланиш диққат марказимизда бўлади. Ҳар бир ўқувчига ота-онаси ҳам, муаллими ҳам буни доимий равишда тушунтириб боради. Шунинг учун ҳам аксарият синфхоналарни туб таъмирлашга эҳтиёж қолмайди.

Насрулло Жамолов номли 10-мактабга ҳам туман халқ таълими бўлими томонидан айтарли кўп қурилиш материаллари ажратилмаган. Лекин «Хотира музейи» учун ишлатилган ёғочларни, нақшинкор эшик ва деразаларни, ганч безакларни кўриб, ҳали савол беришга улгурмаган эдик ҳамки, мактаб директори Жўра Ҳалимов гап бошлаб қолди:

— Буларни ҳамқишлоғимиз, фермер Ҳабибулло Раҳимов ўз ҳисобидан олиб берди. Эшик-дераза ромларини ясаган, ганчдан безак берган уста эса ўзимизнинг тасвирий санъат ўқитувчимиз Муфаззал Муҳаммадиев бўлади.

Айнан ана шу ўқитувчи, ўз мактабида бадиий графика тажриба синов ишларини олиб борганлигини айтишди. Яқинда шу мавзуда мазкур мактабда республика амалий семинар-кенгаши ҳам бўлиб ўтибди.

— Мен сизга айтсам, — дейди туман халқ таълими бўлими мудирининг ўринбосари Юсуф Мажидов, — Муфаззалнинг мактабга қилган ишларини пулга чақсак, 1 миллион сўмдан ҳам ошиб кетади. Аммо у бир тийин ҳам олмасдан шу ишларни бажараяпти.

Ҳақиқатан ҳам унинг қўли билан жило берилган «Ўқитувчилар хонаси», айниқса, тасвирий санъат кабинетига кирган киши ҳайратининг чеки бўлмайди. Унинг ўз қўли билан ясаган юзлаб кўргазмали қуроллар, бадиий полотнолар, ҳамма-ҳаммаси ҳавас қилгулик.

Ана шу мактабда яна бир антиқа хона бор. Ундаги нарсалар республикамизнинг ҳеч қайси мактабида бўлмаса керак. Қашқадарё тоғларида, чўлу ўрмонларида неки ҳайвон (ҳатто йиртқичлари ҳам), неки қуш бўлса, улар шу хонада жамланган. Албатта, қотирилган ҳолатда. Уларни йиғиш, қотириш, дорилаш, асраш бир кунлик иш эмас. Биология ўқитувчиси Абдулбоқи Ҳамидов бунинг учун озмунча вақт, куч-ғайрат сарфлаганми? Тўғри, унга ҳамқишлоқлари ҳам яқиндан ёрдам беришади. Масалан, яқинда оғайнилари чўлдаги хўжаликдан эчкиэмар тутиб олишибди. Уни ҳам Абдулбоқи ака тозалаб, дорилаб, қотириб экспонатлари қаторига қўшиб қўйибди.

Унинг саъй-ҳаракати билан мактабда росмана гулхона ташкил этилган. Гуллар сони беадад. Йил давомида мактаб ҳисоб рақамига гул сотиш эвазига 80 минг сўм тушибди.

— Бу оз, албатта, — дейди Абдулбоқи Ҳамидов. — Чунки гул тувакларимиз асосан бўёқдан бўшаган идишлардир. Шунинг учун гуллар нархи паст бўлаяпти. Энди кулоллик цехи очаяпмиз. Худо хоҳласа, ҳадемай чиройли гултувакларни ўқувчиларимизнинг ўзлари мактабда тайёрлай бошлашади.

Усмон Юсупов номли мактабга республика Халқ таълими вазирлиги томонидан 11 та компьютер туҳфа этилибди.

Маълум бўлишича, мактаб республика миқёсида биология фанини ўқитиш бўйича тажриба синов майдончасига айлантирилган бўлиб, компьютерлар ана шу ишлар натижаларини таҳлил қилишда қўл келаётган экан.

— Мактабда биология фанини ўқитиш, бўйича бой тажриба тўпланган, — мамнуният билан эътироф этди Абдулла Авлоний номли Республика халқ таълими ходимлари малакасини ошириш марказий институтининг табиий фанлар кафедраси мудири Азиз Аъзамов. — Ботаника, зоология, одам ва унинг саломатлиги, умумий биология синф хоналарини кўрсангиз, бунга ўзингиз ҳам иқрор бўласиз.

Ҳа, домланинг айтганича бор. Умуман мактабдаги ҳар бир синф, йўлак, фойелар бўёқлари ялтиллайди, тоза, озода.

— Ҳомийларимизга раҳмат, — хурсанд бўлиб гапиради мактаб директори Абдижалил Каримов. — Айниқса, Олим Ғозиев, Султон Ҳамроев, Довуд Сиддиқов, Шавкат Носиров, Пўлат Шириновлар доимий равишда мактабга ёрдам бериб келишаяпти. Алишер Навоий номли хўжалик раҳбарияти эса ҳамиша биз билан. Шунинг учун ҳам таъмирлаш ишлари бизда кўпга чўзилмайди. Ундан ташқари, ўзимиз ҳам қараб турмаймиз. 70 сотих ерга ғалла экканмиз. Камида 2 тонна дон оламиз. 40 туп ток, 70 туп ўригимиз бор. Бозорга пиёз, карам, помидор ҳам чиқарамиз. Шулардан тушган пулни эҳтиёжимизга сарфлаймиз.

— Шу ўринда яна бир нарсани айтай, — суҳбатга қўшилади Юсуф Мажидов. — Қори Ниёзий номли 43-ўрта мактабда синф жамғармаси тузилган, махсус Низоми ишлаб чиқилган. Бу тажриба барча мактабларга ёйилмоқда. Шу тариқа, ҳар бир синф, мактаб аста-секин ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга интилади. 12 та мактабимиз банкда ўз ҳисоб рақамига эга.

Тағин бир гап. Бизда хўжалик раҳбарлари мактабларга доимий равишда кўмак бериб келишаяпти. Масалан, Ҳамза Хўжақулов номли хўжалик раҳбари Эргаш Турсунқуловнинг саъй-ҳаракати билан 2 та мактабга табиий газ келтирилди, компьютер олиб берилди. Шундай ишлари учун у «Халқ таълими ҳомийси» кўкрак нишони билан тақдирланди.

Лекин бу дегани ҳамма нарса мактабларнинг ўзларига ташлаб қўйилади, дегани эмас. Туман халқ таълими бўлимидан берилган маълумотларга кўра, туб таъмирлаш ишлари учун 4 миллион 700 минг сўм ажратилган. 350 куб метр дераза ойнаси, 8 тонна оҳак, 2 тонна цемент, 4700 килограмм бўёқ ажратилган. Бу эса тумандаги мавжуд 53 та мактабни 20 июнгача бемалол таъмирдан чиқариб, янги ўқув йилига тайёрлаб қўйиш имконини беради.

Туман ҳокими Номоз Сариқовнинг айтишича, ҳар бир мактаб ихтиёрига ер берилибди. Тўғри, ҳозирча бу ерлар мактаблар балансида эмас. Фақат шартнома асосида экилган экиндан келган даромаддан мактаб аҳли ҳам манфаатдор бўлишаётган экан. Балки келгусида ҳар бир мактаб учун муайян ер ажратилар ва бу ҳақиқий тажриба-синов майдонига, айни пайтда даромад манбаига айланар. Албатта, буни келажак кўрсатади. Лекин шуниси аниққи, Қашқадарё вилоятининг Касби туманидаги мактабларда ҳақиқий фидойи инсонлар астойдил меҳнат қилишаяпти, изланишаяпти, янги-янги педагогик тажрибаларни амалиётга жорий этишаяпти ва маълум ютуқларни қўлга киритишаяпти. Бу эса касбилик муаллимларнинг нафақат мактабларни таъмирлашда, балки бошқа соҳада ҳам ўзига хос ва ибратли тажриба тўплаганлигидан далолатдир.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ҲАШАРЧИЛАРСИЗ ИШЛАЙМИЗ»

Шароф Рашидов тумани Мирзачўлнинг энг чекка, шароити оғир ҳудудларидан бири ҳисобланади. Бу йил илк бор вилоят марказидан дала ишларига жалб этиладиган ҳашарчилардан воз кечилди. Айни кеча-кундузда туман хўжаликларида ўн минг нафар чопиқчи ва 380 та ишлов трактори кучидан унумли фойдаланилмоқда.

Бугунги кунгача 22,5 минг гектар пахта майдонига иккинчи бор ишлов бериш поёнига етказилди. «Бахмал», «Дўстлик», Шароф Рашидов номли, Узоқов номли ширкат хўжаликларида бу тадбир айниқса уюшқоқлик билан ўтказилиб, ниҳолларга биринчи сув тараш бошлаб юборилди. Туман пахтакорлари жорий йилда четдан ёрдамчи олмаган ҳолда 51 минг тонналик хирмон уйиш учун астойдил меҳнат қилишаяпти.

А. ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДУРКУН ҒЎЗАЛАР

Хива туманидаги Огаҳий номли жамоа хўжалиги деҳқонлари бу йил 850 гектар майдонга чигит қадашган. Улар агротехник тадбирларни ўз вақтида қўллаб чигитни ундириб олишди. Ҳозир барча пайкалларда ғўзалар дуркун ўсмоқда.

СУРАТЛАРДА: сувчилар Иброҳим Машарипов ва Матёқуб Жуманиёзов; хўжалик раиси Отаназар Пирназаров бригада бошлиғи Отабой Машарипов билан.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ
олган суратлар.

БАЙРАМ ЮКСАК САВИЯДА ЎТАДИ

Жиззах вилояти ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 8 йиллиги байрамини ўтказиш бўйича тузилган ташкилий қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни вилоят ҳокими Ш. Мирзиёев олиб борди.

Йиғилишда бу йилги қутлуғ байрамни вилоятда, хусусан унинг маркази Жиззах шаҳрида алоҳида кўтаринкилик ва ижтимоий-сиёсий жиҳатдан юксак савияда ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Байрамни ўтказиш штабининг бошлиғи, касаба уюшмалари вилоят Кенгаши раиси Қ. Рафиқов, байрам тантаналарини ўтказиш бош режиссёри Б. Ҳамидовнинг ахборотлари тингланди.

Ташкилий қўмита йиғилишида байрам тантаналарини уюшқоқлик билан ташкил этиш, уни ҳақиқий халқ байрамига айлантириш бўйича мутасадди раҳбарларга тегишли кўрсатма ва топшириқлар берилди.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

ҚЎШИҚЛАРДА ВАТАН МАДҲИ

Навоий шаҳридаги "Фарҳод" маданият саройида Ўзбекистон қўшиқ байрами кўрик-танловининг вилоят босқичи якунланди. Унда 30 дан ортиқ бадиий ҳаваскорлик жамоалари ва якка хонандалар иштирок этди. Навоий шаҳридаги "Фарҳод" маданият саройи яккахон ашулачиси Шерзод Остонов Алишер Икромов мусиқаси, Иброҳим Жиянов шеъри билан ижро этган "Ўзбекистоним" қўшиғи учун 1-даражали диплом билан тақдирланди. Энди у кўрик-танловнинг республика босқичида қатнашади.

Ёркул УМАР,
ЎзА мухбири.

ОНА-ЮРТ КЎЗГУСИ

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

"ЗИНГЕР" — БЎЗ ТУМАНИДА

Бўз тумани ҳокимлиги ташаббуси билан Андижон вилоят меҳнат ва бандлик бошқармаси ҳамда Германиянинг машҳур "Зингер" фирмаси билан ҳамкорликда тикувчилик корхонаси барпо этилди.

Хорижий ҳамкорга ишлаб чиқариш бинолари берилди, улар таъмирланиб, "Зингер" маркали тикув машиналари ва бошқа зарур ускуналар ўрнатила бошланди.

Янги қўшма корхона учун 80 нафар чеварлар — бичиш ва тикиш усталари танлаб олинди, ҳозир улар янги техникада ишлашни ўрганишмоқда. Чеварлар жаҳон андозалари бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштиришлари лозим бўлади. Маҳсулотнинг бир қисмини хорижга чиқариб сотиш мўлжалланмоқда.

НАВОИЙ МАРМАРИ

Италиянинг «Педрини» фирмаси дастгоҳлари «Ғозғон мармар» корхонасига ўрнатилди. Бу — Тошкент, Нукус, Бухородаги мармарга қайта ишлов берувчи корхоналардан кейинги мамлакатимиздаги тўртинчи иншоотдир. «Педрини» жаҳондаги 60 та мамлакат билан алоқа боғлаган. Унинг технологияси асосида қайта сайқал топаётган мармар плиталар довруғи дунёга машҳур. Италиялик тадбиркорлар Ғозғон мармарига 1,4 миллион АҚШ доллари ҳажмида сармоя киритдилар. Дастгоҳларни фирма мутахассислари ўрнатиб ишга туширишди. Муҳими, Навоий мармари эндиликда жаҳон бозорига чиқади.

ХОРИЖ БИР ҚАДАМ

Мустақил республикамизнинг 8 йиллиги нишонланиши арафасида Хоразм вилояти алоқачилари бир нечта туманларда янги телефон станцияларини ишга туширишмоқда. Шулардан бири Хонқа тумани марказида жаҳон андозаларига тўла мос келадиган Жанубий Кореянинг ДЭУ фирмаси ва Урганч шаҳридаги «Алоқа ДЭУ» заводи билан ҳамкорликда ишга туширилган замонавий телефон станциясидир. Янги телефон станцияси 4 минг номерли сиғимга эга. Унинг эски АТСлардан афзаллик томонлари жуда кўп: туман аҳолиси тез ва сифатли алоқага эга бўлибгина қолмай, балки дунёнинг турли бурчаклари билан бир зумда алоқа ўрнатишлари мумкин. Ҳозир абонентларнинг телефонларини янги АТСга улаш ишлари жадал бормоқда. Хонқа туман электр алоқа боғламаси муҳандиси Озод Нурметовнинг ушбу хабарни қувончи ичига сиғмай газетага йўллагани шундоққина сезилиб турибди.

СУВ ТАЪМИНОТИ ЯХШИЛАНДИ

Кегейли туманидаги "Ободёрмиш" канали қуйи қисмида янги сув кўтариб бериш иншооти қуриб битказилди. Унинг ёрдамида олинган сув Кегейли, Нукус ва Бўзатов туманлари хўжаликларига берилади. Натижада бир неча минг гектар экинзор сув билан кафолатли таъминланади.

Иншоотни "Оролсувқурилиш" бирлашмасига қарашли Кегейли 9-қурилиш бошқармаси жамоаси бунёд этди. Шу мақсадда 12 миллион сўм маблағ сарфланди.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА

Тошкент вилояти "Матлуботсавдо" акциядорлик компанияси тизимида замонавий жиҳозланган ишлаб чиқариш тармоғи яна биттага кўпайди. "Қибрайнон" корхонаси янги мажмуи маҳсулот бера бошлади. Илғор технология матлуботчиларга кунига 3,6 тонна маҳсулотни сотувга чиқариш имконини берди.

Компания тизимида йил бошидан буён тўққизта ана шундай замонавий ишлаб чиқариш цехи ташкил этилди. Натижада 130 нафар ёш иш билан таъминланди.

ДИАГНОСТИКА ВА ДАВОЛАШ МАРКАЗИ

хусусийлашди. Унинг самараси қандай бўлмоқда?

Уни кўплар ихлос билан "доктор Олимжонов" деб атайди. Табиатан дилкаш, хушчақчақ бу йигит вилоят миқёсидаги 1-болалар клиник касалхонаси кардиология бўлимида шифокор, тиббиёт олийгоҳида муаллим, кафедрада докторлик ҳимоясига тайёрланаётган иқтидорли олим. Лекин гап тиббиёт фанлари номзоди, доцент Иброҳимжон Олимжоновнинг хусусий "Диагностика ва даволаш маркази" хусусида.

Ўз умрини турли хасталикларни чекинтириш, кишилар дардига малҳам қўйиш ва шу йўл билан улар умрини узайтириш, охир-оқибат инсонларга бир олам қувонч, хотиржамлик улашишга бахшида этаётган Иброҳимжон сурункали олиартритга чалинганларни даволашнинг самарали усуллари устида изланишлар олиб борди. Докторлик иши ҳам ана шу тадқиқотларнинг узвий давоми.

Дарднинг катта-кичиги бўлмайди. Бироқ полиартрит, артритга чалинган бемор бўғинларининг яллиғланишидан озмунча азоб чекмайди. Сал бепарво қолинса, дард устига чипқон деганларидек, юрак, жигар, буйрак, камқонлик ва бошқа касалликлар ҳам хуружга ўтиши мумкин. Доктор Олимжонов марказининг бошқа шифохоналардан ажралиб турадиган томони шундаки, бу ерда ўнлаб хасталиклар битта одамнинг қўлида чекинади. Айтайлик, камқонликка чалинганлар жигарини ёки буйрагини даволатиш учун яна бир шифокорнинг эшигига бош урмайди, қоғоз устига қоғоз тўлдирмайди, дорихона-ма-дорихона қатнамайди.

— Бемор ўзини текширтиришга келдими, унга ташхис қўйиладими, ЭКГ хулосаси зарурми, ҳаммаси бир зумда доктор Олимжонов назоратидан ўтади ва муолажага киришилади, — дейди беморларнинг бири.

— Дори-дармонлар учун қаерга борилади? — сўраймиз доктордан.

— Аввало, дорихоналар сероб. Қолаверса, шундоқ ёнимизда "Акмал" дорихонаси ишлаб турибди. Беморларга зарур бўлган дориларга буюртмани ўзимиз берамиз.

— Олтинкўлдаги бир кичик корхонада ишлайдиган Абдураҳмон Маҳаматов сизни "Оиламизнинг ўз шифокори", деганди...

— Ҳа, уларнинг отаси — Ҳожидадани юрак хасталиги ва бошқа бир қанча касалликлар безовта қилади. Уйларига кўп борганман. Ҳожидадани кўргани борганимда оилада оқсоқолдан бошқа яна ким оғриса, уни ҳам кўриб, даволайман. Кейинги сафар икковларининг ҳолатини кўргани бораман.

Умуман, доктор Олимжонов оиладаги етти кишининг ўз шифокори, сирдоши. Бу каби оилалар ҳозир юздан ортиб кетди.

— Сиз болалар шифокори эдингиз-ку?

— Шундай. Болалар шифохонасида ишлайман. Илмий ишим ҳам болалар касалликлари бўйича. Лекин шифокорлик чегараланишни кўтармайди. Бўғинларнинг сурункали яллиғланиши кўпроқ ирсиятга алоқадор. Содда қилиб айтсам, суяк суради. Шунинг учун беморнинг оила аъзоларини ҳам кўрикдан ўтказаман. Хавотирим алдамайди. Баъзан бемор болакайга қўшиб унинг опаси, акаси, дадасини ҳам даволашга тўғри келади. Даволаш усули бир хил. Муолажа бир хил. Энди бошланаётган дарднинг олди олинади.

Мен ўтган йили малака ошириш курсида ўқиб келдим. Бизга инглиз мутахассислари сабоқ беришди. Инглизларда ҳар бир оиланинг ўз шифокори бўларкан. Бир умр битта шифокор назоратида бўлишаркан. Демак, улардаги шифокор кенг профилли бўлиши шарт. Ўйласам, бу жуда тўғри. Беморни кеча, ўтган йили қандай касаллик безовта қилганини, муолажа қандай кечганини, қайси дори-дармонга мойиллигини аниқ билсанг, даволашни ҳам тез, аниқ бошлайсан.

— Ҳам болалар шифохонасида, ҳам даволаш марказида ишлаш, институтда сабоқ бериш, уйда илмий иш ёзиш, инглиз тили курсида ўқиш...

— Ўзим учун улгуришим шарт. Чунки битта ишимга улгурмасам, қолган тўртта ишим ҳам издан чиқиб кетгандек туюлади. Бари бир-бирига занжирдек боғланган. Даволаш марказида ёлғиз эмасман. Абдумутал Орифхўжаев деган ажойиб шогирдим бирга ишлайди. У ҳам фан номзоди, доцент. Муҳаббатхон Орифхўжаева деган қобилиятли врач синглимиз ҳам бор. Бирга ишлаб, бирга фикрлаб, ҳар қандай муаммога ечим топамиз. Бамаслаҳат ҳамма ишга улгурамиз.

Марказимизга хизмат қиладиган "Тико" русумли машинамизга энг зарур тиббиёт асбоблари, биринчи ёрдам анжомларини ўрнатишга эришдик. Марказимизга УЗИ, яъни хасталикларга ультра товуш ёрдамида ташхис қўювчи қурилма олдик. Демак, беморларимиз учун анча қулайликлар яратдик.

Ҳа, тиббиётда ҳам ижобий ўзгаришлар кўзга ташланиб қолди. Айниқса, олис қишлоқларда. Доктор Олимжоновга ўхшаш фидойилар тиббиёт соҳасидаги ислоҳотларни қучоқ очиб қаршилаган экан, энди улар янгича фикрлаш, ишлаш билан ҳурмат топмоқдалар. Тиббиётнинг кашф этилмаган қирраларини очмоқдалар, ислоҳотлар одамларга, уларнинг манфаатларига хизмат қилажагини амалда исботламоқдалар.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ALQUR
Бизнинг деразаларимиздан дунё гўзал кўринади.
Алюминийдан тайёрланган дераза ромлари ва витраж тизимлари:
- турли шакл, ўлчам, рангдаги дераза, эшик, витражлар тайёрлаш
- турли аркалар тайёрлаш
- чанг ва товуш ўтказмаслик
- ойналарнинг ҳаво ўтказмаслиги
- очиладиган ва суриладиган қурилма, жалюзилар ўрнатиш учун қулай
ёнғиндан хавфсиз.
йил мобайнида сервис хизмати кўрсатиш.
Якка буюртмалар қабул қиламиз.
Тўлов шакли турлича.
Япон технологияси асосида тайёрлаш
Сотамиз:
- Автомобиль кўтаргич, юк кўтариш қуввати -3000 кг.
- Шина созлаш мосламаси.
- Кўчма бўяш компрессори.
Барча анжомлар Жанубий Корея Республикасидан келтирилган
ALQUR
Манзил: Тошкент ш., Бектемир тумани, «Оҳангарон» шоҳкўчаси, 2. Тел.: (371) 185-67-78, Факс: (371) 98-47-00.
Бизнинг дилерларимиз: Андижон ш., Фитрат кўчаси, 214. Тел./факс (37422) 25-25-94. Навоий ш., "Феникс Ко" фирмаси, Тел. (43622) 30761.
1822

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ҳайъат аъзолари ва жамоаси Молия вазирлигининг Бухгалтерия ҳисоби услубияти ва аудит бошқармаси бошлиғи Тураб Жўраевга акаси

Тоҳир ЖЎРАЕВнинг

бевақт вафот этгани муносабати билан таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идораси жамоаси директорининг собиқ ўринбосари Марҳабо Бадаловага онаси

Кимё БАДАЛОВАнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти жамоаси институт директорининг илмий ишлар бўйича муовини Руслан Султановга падари бузруквори

Акрам СУЛТАНОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Шарқинтур» туристик фирмаси жамоаси фирма бош директори Нажмиддин Холиқуловга отаси

ТАТАХОН отанинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

МАҲАЛЛА ТИББИЙ МАСКАНИ

Тошкент вилояти Янгийўл шаҳридаги Нодирабегим маҳалласининг 5 минг 200 кишидан зиёд аҳолиси шу ерда очилган врачлик пункти хизматидан баҳраманд бўла бошлади. Болалар поликлиникаси филиали негизида ташкил этилган бу шифо маскани замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланиб, малакали шифокорлар билан таъминланди. Бу ерда ўпка касалликларини даволаш шифохонаси ҳам очилди. Муҳими шундаки, аҳолига бундай қулайликлар корхона ва ташкилотлар ҳомийлигида амалга оширилмоқда.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

«МИНГЧИНОР» БОЛАЛАРИ

Сўнгги қўнғироқ чалинганига анча бўлди. Бироқ унинг жарангi тугамасдан горн садолари бошланиб кетди. Бу садо болаларни тоғ бағрида дам олишга, ёзги таътилни оромгоҳларда қувноқ ўтказишга чорламоқда. Ана шундай масканлардан бири — Шофиркон туманидаги хўжаликлараро «Мингчинор» оромгоҳи 310 нафар кичкинтойни ўз бағрига олди. Оромгоҳда дам олувчилар учун барча шароитлар бор. Умуман, «Мингчинор»да ёз давомида 930 нафар бола хордиқ чиқаради.

СУРАТЛАРДА: оромгоҳ ҳаётидан лавҳалар.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ
олган суратлар.

Таваллудининг 190 йиллигига

ОГАҲИЙ ВА «ҚОБУСНОМА»

Муҳаммад Ризо Эрниёзбек ўғли Огаҳий 1809 йили Хива шаҳридан бир тош масофадаги Қиёт қишлоғида таваллуд топди. У ўша даврнинг йирик шоирларидан саналган Мунисннинг жияни эди. Шу боис хат-саводини чиқаришдан тортиб, шеъриятнинг сирли олами билан ошно тутинишгача бўлган барча жараёнлар Мунисиинг раҳнамолигида кечди. Огаҳийнинг камолотида Хива адабий муҳитининг таъсири ҳам катта бўлди.

Мадрасалардаги бой кутубхоналар ёш Муҳаммад Ризони сеҳрлаб қўйган эди. Араб, форс тилларини мукаммал эгаллади. Алишер Навоий, Низомий Ганжавий, Фузулий, Абдураҳмон Жомий, Деҳлавий, Бедил каби Шарқ мумтоз адабиётининг чинорлари асарлари Огаҳий ижодига маънавий озуқа бўлди. Ёшлигидан шеър машқ қилиб, забардаст шоирга, Шарқнинг алломалари даражасига кўтарилди. Олти томлик маънавий мероси нафақат юртида, балки Шарқ маданий-адабий дунёсида катта шуҳрат қозонди.

Огаҳий серқирра ижод соҳиби эди. Беш томлик тарихий асари эса унинг беназир олимлик салоҳиятидан нишонадир. Шунингдек, йигирмадан зиёд асарларни араб, форс тилларидан таржима қилган. Шу ўринда биз унинг таржимасидаги Кайковуснинг «Қобуснома» асари ҳақида фикр юритмоқчимиз. Огаҳий бу ишни Хива хони Сайид Муҳаммад Баҳодирхоннинг таклифига мувофиқ амалга оширгандир.

Бундан қарийб минг йил бурун яратилган мазкур ҳикматлар хазинаси оламга ёйилиб, инсоният маънавий дунёсининг бойишига хизмат қилиб келмоқда. «Қобуснома»ни панднома, насиҳатнома, ўгитномаларнинг сарварига қиёслаш мумкин. Унда тарбиявий жараён шодаларга тизилган. Мазкур мажмуа ўзбек ўқувчиларининг нафақат севимли китобига айланган, балки инқилобгача мадрасаларда одобнома дарси сифатида ўтилган. Шўролар даврида ҳам бу асар чоп этилган бўлса-да, аммо уни «қайчилаб» мавжуд мафкурага мослаганлар.

Аммо истиқлол туфайли мазкур мажмуа тўла ҳолида бир неча бор чоп этилди. «Қобуснома» 44 бобдан, аниқроғи, шунча мавзудан иборат. Китоб Оллоҳни улуғлаш билан бошланади. Муҳаммад Алайҳи вассаломга ҳамду санолар билан давом эттирилади. «Қобуснома»да ота-онанинг ўрни баланд пардада куйланган. «Эй фарзанд, — дейилади унда, — билгилки, ақл юзасидан фарзандга ота-онани иззат-ҳурмат вожубдир, нединким унинг асли отаонадир». Ҳа, дунёга келтирган, уни пайдо қилганларнинг кимлар эканлигини билмаслик, бу ўта нодонликдир. Ундайлардан Тангрининг ўзи асрасин. Ўз аслини билмаган, ҳеч нимани билмайди. «Агар улар ҳақида камчиликлар қилсанг, зулм кўргизсанг, сен ҳеч яхшиликка» сазовор эмасдурсан, нединким ҳар киши аслининг яхшилигин билмаса, ўзганинг ҳам яхшилигин билмагусидир».

Инсониятга насиб этган ноёб туҳфаларнинг асили ақлдир. Инсон ақли билан бошқа жонзотлардан ажралиб туради. Фақат одамларгина жонзотлар ичида яккаю-ягона ақллидир. «Қобуснома»да мазкур инсоний фазилат олий мақом қилиб тасвирланган. «Агар молсизликдан қашшоқ бўлсанг, ақлдан бой бўлмоққа ҳаракат қил, мол билан бой бўлгондан, ақл билан бой бўлгон яхшироқдур, нединким, ақл билан мол жам этса бўлур, аммо мол билан ақл ўрганиб бўлмас. Билгил, ақл бир молдурки, уни ўғри ололмас, у ўтда ёнмас, сувга оқмас».

Нақадар ибратли ҳикмат, маъно ва мазмуни тўлиқ ибратномага ўхшайди. Ана шу ноёб неъматдан фойдаланишда ҳам сир-асрор мўл, аммо уни англаш учун ҳам зўр ақл керак. Демак, ақлни ишлата билиш учун ҳам зўр ақл керак экан.

Ҳунар ҳамиша одамзотга хизмат қилиб, унинг оғирини енгил қилган. «Ҳунар, ҳунардан унар», деб халқимиз бекорга айтмаган. «Ҳунарсиз киши билан дўстлик қилмагил, нединким, бундай киши дўстлик ва душманликка лойиқ эрмасдур».

Умуман, мазкур мажмуада ҳунар ҳақида жуда кўплаб ибратли ҳикматлар жамланган. «Қобуснома»да ҳунар кенг маънода берилган. Насли-насабинг олий бўлиб, ҳунаринг бўлмаса ҳеч вақосан, деган ҳикмат мавжуд. «Барча ҳунардин сўз ҳунари яхшироқдир» деган дурдоналарда ҳам инсонийлик зийнатларининг олийси ялт этгандай бўлади. Ҳа, одамзот ўзининг ширинсўзлиги билан атрофга муаттарликлар таратади. Доно халқимиз «Ширин сўз — жон озиғи», деб бежиз айтмаган. Сўз ҳунарининг яхшилиги сухандонликда яққол кўзга ташланади.

Нотиқлик ҳам, сўзамоллик ҳам санъат, у соҳибига обрў келтиради, шон-шуҳратга буркайди. Аммо у ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Нотиқликнинг тагида ҳам заҳматли меҳнат, машаққатли машқ ётади. Умуман, «Қобуснома»даги ҳикматларда мантиқ кучли, маъно мўл, ибратли томонлари сероб. Мазмунли жумлаларда фалсафий тафаккур жамланган.

«Билгилки, — дейилган асарда — донишмандлар охири кам бўлғон шодликни шодлик билмаслар ва охири шодлик бўлғон ғамни ғам ҳисоб қилмаслар». Ҳар томонлама ўйласанг ҳам мазкур ҳикматнинг ибратли томонлари ярқ этгандай намоён бўлаверади.

«Қобуснома»нинг ҳар бир жумласида олам-олам маъно бўлиб, бугунги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Аксинча, таъсирчанлиги янада ошаяпти. Чунки биз истиқлол туфайли ўзлигимизни англаяпмиз, қадриятларимиз тикланаяпти. Мана, ҳикматномалар мажмуаси шодаларига эътибор беринг, унинг турфа жилваларидан дил равшанлашади, фикр чархланиб, тафаккур бойийди.

«Гарчанд ҳар қанча аччиқ бўлса ҳам ҳақ сўзни айтгин».

«Агар сиримни душман билмасин десанг, дўстингга айтмагил».

«Агар ҳар кишини турмуш устоди доно этмаса, ҳеч бир доно унга сўз ўргатиш учун ранж чекмасун, ранжи зое булур».

«Ўзини доно санаган нодондан пархез қилгин».

Ҳикмат обидаси ҳисобланмиш «Қобуснома» жумлаи жаҳон оммасининг тарбиятномасидир. Инсоният маънавий хазинасининг дуру-жавоҳирларидандир. Қимматли маънавий мерос билан бизни ошно этган Огаҳийнинг бундай улуғ хизматлари ҳар қанча таҳсинга лойиқдир.

Мусоқул УСМОНОВ,
Тошкент Молия институти профессори.

“ҚОР”ГА АЙЛАНГАН ДАРДЛАР

Ёхуд Фитратнинг шу номдаги шеъри хусусида

Абдурауф Абдураҳим ўғли Фитрат ўзбек шеъриятида бармоқ ва сарбаст вазнларининг қарор топишига муносиб ҳисса қўшган шоир эди. У — “Сайҳа”, “Учқун”, “Шеърлар, достон” ва “Менинг туним” номли тўрт шеърий тўпламнинг муаллифи. “Сайҳа” (Ҳайқириқ) шоирнинг тожик тилидаги шеъриятидан тартиб берилган бўлиб, 1909 йилда Истамбулда нашрдан чиққан илк китоби эди. Таассуфки, шоирнинг кейинги уч шеърий тўплами қисмати ҳозирча ноаён. 1922 йилда “Чиғатой гурунги” томонидан нашр этилган “Ўзбек ёш шоирлари” тўпламида Фитратнинг “Ким деяй сени?”, “Бир оз кул”, “Аччиғланма деган эдинг”, “Миррих юлдузига”, “Овунчоқ”, “Ишқимнинг тарихи”, “Яна ёндим...”, “Шоир”, “Парча”, “Шарқ”, “Ўгит” ва “Ўқитувчилар юртига” сингари 14 шеъри мавжуд. Бу шеърлар кейинчалик “Шарқ юлдузи” журналининг 1991 йилги 6-сонида ҳамда “Ўзбекистон адабиёти ва санъати” ҳафтаномасининг 1987 йилги 11 декабрь сонида, айни замонда бошқа газета ва журналларда ҳам алоҳида-алоҳида ҳолда қайта-қайта босилиб турди. Ниҳоят, Фитрат таваллудининг 110 йиллигига бағишланган “Чин севиш” (1996) тўпламидан ҳам жой олди. Бу тўпламга шоирнинг 1932 йилнинг 7 ноябрида шахсий фожеаси муносабати билан ёзилган “Гўзалим, бевафо гулистоним” сатри билан бошланувчи тўрт олтиликдан иборат мусаддаси ҳам киритилган. Шундай қилиб, бугунги китобхонларга шоирнинг атиги ана шу ўн бештагина шеъри маълум.

Ҳолбуки, Фитратнинг асримизнинг 10-30-йилларида зуллисонайн шоир сифатида ҳам ўзбек, ҳам тожик тилларида ёзган талай шеърлари ўша давр матбуотида ҳамон сочилиб ётибди. Чунончи, қисмати ҳанузгача номаълум, вале 1920 йилда “Қутулиш” журналида босилган “Шеър”и ҳақида устод Садриддин Айний маълумотидан ўзга ҳеч нарса билмаймиз. Журналнинг мазкур сони йўқлигидан шу аҳволдамиз.

йилги шахсий фожеасига бағишлаб тожик тилида ҳам “Нозанин ёр” отлиғ ҳазин бир шеър ёзган экан, бу шеър узоқ йиллар “адашиб” тожик шоири Пайров Сулаймоний асарлари силсиласида нашр этиб келинган. Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Ҳожиева бу шеърни бутун нафосатини сақлаган ҳолда ўзбекчага ўгириб, “ЎзАС”нинг 1993 йил 8 январдаги сонида эълон қилди, атоқли бастакор Мутал Бурҳонов унга мос музика басталаб, гўзал бир қўшиқ яратди.

Шоирнинг эътиборга лойиқ яна бир асари — “Қор” шеъри бўлиб, 1923 йилнинг 1 апрелида “Учқун” журналининг 2-сонида эълон қилинган.

“Қор” — чуқур рамзий-фалсафий шеър бўлиб, Фитратнинг “Қизил инқилоб”га муносабатини тўла-тўкис акс эттиради. Унда қор образига катта ижтимоий маъно юкланган. Шоир дастлаб “Тупроқ уза турмай, тинмай ёғаётган” қор ҳолатини, аниқроғи, манзарасини яратмоқ ниятида тизим (тансиқус-ус сифот) санъатига мурожаат этади: “Кучсиз, титрак, оппоқ, кичик томчилар”. Бу сифатларнинг ҳар бири “қизил инқилобчилар” оёғи остида қордай топталаётган Ватан аҳволига ишора қилиб турибди. Бинобарин, уларнинг “айрилиқдан оқарғон”лиги ҳам рост. Шоирнинг ўкинчи унинг шу аҳволига йиғлайдиган “бир кўз” йўқлигида. У шундай ачинади, қалби изтиробга тушиб, аслида бу қор бўлмай, “бизнинг алам” бўлиб ёғилаётганидан фарёди кўкка ўрлайди. Бу қор бўлмай, аслида “кичкина, ўксуз, оппоқ бебак” — қўғирчоқ тарзида ўйналаётган фожеъ қисмат — Ватан қисмати эканлигидан хўрлиги келади. Бироқ шоир умидида собит. Қай бир кун “кўк сийнасини очиб кула-кула бунлар (шу Ватан-О.С) сари боқғонда”, “қизлар каби табиат қулоғига олтун ҳирқа тоқғонда”, топталган шу қор (Ватан-О.С) албатта, “почроқлардан айрилиб кўклар сари учиб” кетажагига ишонади. Шоир талқинида кўк — эрк майдони. Кўклар сари қайта учдими, демак, “яна учиш, яна ўйун, яна эрк” насиб этади. Лекин қачон? Бу армон шеър якунланмасига айланган “Оҳ... у кунлар...” орзиқишида ифодасини топган.

Афтидан, шеърнинг шу қадар чуқур ижтимоий-рамзий маънодалиги Элбек диққатини ҳам тортган. У шеърни ўзи тартиб бериб 1924 йилда нашр этган. “Гўзал ёзғичлар” дарслигига киритиб, навқирон авлодга эрк сабоғини беришини кўзлаган. Таниқли фитратшунос Ҳамидулла Болтабоев ҳам уни қайта нашрга тайёрлаб, “Шарқ юлдузи” журналида эълон қилган. Бироқ унда Фитрат поэтик тилидаги сингармонизмдан қисман воз кечилган, бир қатор ноаниқликлар бор, маъно ғализлаштирилган. Сўзлар мантиқий боғланишдан йироқ, қолаверса, шоир “кўкларда айрилиқдан оқарган бир кўз бўлиб, ёши камайгани, шу камгина ёши ҳам бизнинг алам бўлиб, ўлим билан суғорилган еримиз қучоғига оқаётгани”ни қор образида ифодалаган. “Ер кўчиги” — ердан кўчирилган парча маъносини англатади, шоирда эса бу ибора “еримизнинг қучоғига” тарзида берилган.

...Бугун эса шоирнинг Исроил Субҳоний ўзбекчага ўгирган “Ватаним” шеърини муштарийлар диққатига ҳавола қилишни лозим топдикки, бу миллий истиқлолимизнинг саккизинчи йил шодиёналари нафаси уфура бошлаган шу кунларда унинг фидойиси руҳини шод этсин... Қолаверса, Фитрат куллиётини тайёрловчиларга асқотсин.

Тўпловчи ва нашрга тайёрловчи
Охунжон САФАРОВ,
профессор.

Абдурауф ФИТРАТ

ВАТАНИМ

Тонгда тавоф айлагани чиқ — Ватанимдур,
Оҳ-оҳ не Ватан, саждагоҳи жону танимдур.

Иззат-шарифим, тинчиму аршимда тўлин ой,
Ҳам қибламу, ҳам Каъбаму ва ҳам чаманимдур.

Истибдод хароб айлаган аҳволи намоён,
Ғам панжасидин чек-чек либоси баданимдир.

Золим чангалидан то халос этмай яқосин
Қуймам сира, бўйнимга илинган кафанимдур.

Бор энди шитоб панжасини ул ера қўй ва
Деворини ўп, лаб-даҳанинг лаб-даҳанимдур.

Аввал бу менинг орзу саломимни қил ифшо,
Сўнг айла гўзал шаҳри Бухорони тамошо.

Абдурауф Фитрат 1932

Қишлоқ ёшлари учун

Бўзатов тумани марказидан олисдаги “Еркин дарё” қишлоқ хўжалиги уюшмасида касб-ҳунар коллежи қурилиши бошланди. 10-Сувқурилиш бошқармаси жамоаси томонидан барпо этилаётган 450 ўринли бу коллеж 2001 йилда фойдаланишга топширилади. Янги ўқув масканида талабаларнинг пухта билим олиши ва касб-ҳунар ўрганиши учун барча шароитлар яратилади. Бу ерда 250 ўринли ётоқхона ҳам қурилади.

А. ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Футбол: Олий лига

Ўн бешинчи июнь куни мамлакат саккизинчи миллий чемпионати олий лига жамоалари дастлабки даврадаги энг охирги учрашувлардан бирини ўтказишди. Бундай дейишимизга сабаб, яна бир турдан кейин биринчи давра мусобақалари якунланади. Жамоалар 1 августдан бошлаб иккинчи давра беллашувларига киришади.

ДАСТЛАБКИ ДАВРА ЯКУНЛАНМОҚДА

Куни кеча ниҳоясига етган XIV турдаги саккизта учрашувда дарвозаларга жами 16 та тўп киритилди. Шундан 11 таси мезбонлар, 5 таси меҳмонлар ҳисобига ёзилди. Ҳар ўйинга ўртача икки тўпдан тўғри келди. Карвонбошилар қаторида бораётган «Нефтчи», «Навбаҳор» жамоалари ушбу турда мағлубиятга учраган бўлсаларда, турнир жадвалининг юқори қисмида деярли ўзгариш юз бермади. Аммо бундай натижа навбатдаги ғалабаларини қўлга киритган «Дўстлик» ва «Самарқанд» чарм тўп усталарига тақиб қилаётган рақибларидан очколар ҳисобида анча олдинлаб кетишга имкон яратди.

Яна бир қизиқарли томони, карвонбоши жамоа билан турнир жадвалининг охиридан биринчи поғонасини банд қилиб турган жамоа ўртасидаги очколар фарқи эндиликда 29 тани ташкил қилади.

Мазкур турнинг марказий учрашуви, шубҳасиз, «Дўстлик» ва «Навбаҳор» жамоалари ўртасида кечди. Олтин медаль сари дадил қадам ташлаётган пойтахт вилояти чарм тўп усталари бежиз карвонбошилик қилмаётганликларини яна бир карра исботлаб, кучли рақибларидан 5:1 ҳисобида устун келишди.

Урганчда бўлиб ўтган «Хоразм» ва «Бухоро» футболчилари беллашуви ҳам шиддатли ҳужумларга бой бўлди. Унда совринли ўринлар учун астойдил ҳаракат қилаётган хоразмликлар рақиблари дарвозасига икки марта жавобсиз тўп йўллаб, ўз мавқеларини анча мустаҳкамлашди. Олий лигани тарк этишга «даъвогар»лардан бири бўлиб турган «Сурхон» футболчилари бу гал мухлисларига қувонч ҳадя этишди. Улар ўз майдонларида «Нефтчи»ни 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Ўтган йилги чемпион — «Пахтакор» учун сафарда «Андижон» дарвозасига киритилган ягона тўп қимматли 3 очкони келтирди. Ушбу турнинг қолган 4 та — «Насаф» — «Сўғдиёна», «Зарафшон» — «Металлург», «Трактор» — «Темирйўлчи», «Самарқанд» — «Янгиер» учрашувларида 1:0 ҳисоби қайд этилиб, унда мезбонлар зафар қучишди.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.
Д. МИХАЙЛОВ
олган сурат.

ЎЗБЕК — ТУРК ҚЎШМА КОРХОНАСИ
“ТОШКОЧАВТО”

тадбиркорлар, бизнесменлар, йирик корхоналар ва кичик фирмаларни, хуллас, юқори классли автотехника зарур бўлган барча-барчани

ЎРТАЧА ЮК КЎТАРАДИГАН ЗАМОНАВИЙ АВТОМОБИЛЛАРНИ

- «ЎзОтойўл-Ивеко» 35,9 (тент, дизель двигателли, юк кўтариш ҳажми 2 тонна) баҳоси $ 28950.
- «ЎзОтойўл-Ивеко» 65,9 (тент, дизель двигателли, юк кўтариш ҳажми 4 тонна) баҳоси $ 30500.
- «ЎзОтойўл-Ивеко» 80,12 (тент, дизель двигателли, юк кўтариш ҳажми 5 тонна) баҳоси $ 34500.

харид қилишда иштирок этишни таклиф этади.

Тўлов Ўзбекистон Республикаси курси бўйича сўмларда.
Тўлов шакли ихтиёрий.

Биз таклиф қилаётган автомобиллар тежамкорлиги, қулайлик ва экологик хавфсизлиги бўйича энг юқори талабларга жавоб беради.

Барча моделлар Ўзбекистон шароитига мослашган. «Тошкочавто» қўшма корхонаси автомобилларни сотишга олдиндан тайёрлаш билан боғлиқ ишларни амалга оширади.

Сотиладиган барча машиналарга сервис хизмати кўрсатишни кафолатлайди.

«ТОШКОЧАВТО» ДУНЁГА МАШҲУР ЗАМОНАВИЙ ЮК МАШИНАЛАРИДИР!
ХАРИД ҚИЛСАНГИЗ, МИННАТДОР БЎЛАСИЗ!

Манзилимиз: Тошкент ш., Ойбек мавзеси, 47.
Тел.: 549927, 546390, 546997.
Факс: 1206361.
Ш@1833

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0456, 30695 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА.
Навбатчи — А. МАДАТОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ф. УСМОНОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.30
1 2 3 4 5 6